

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura NIK w Łodzi

LLO.410.1.1.2024

Pani
Dorota Ryl
Wojewoda Łódzki
Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi
ul. Piotrkowska 104, 90-926 Łódź

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/001 Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 85/10 – województwo łódzkie

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi
ul. Kilińskiego 210, 90-980 Łódź
T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90
llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi, ul. Piotrkowska 104, 90-926 Łódź, zwany dalej także „ŁUW”
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dorota Ryl, Wojewoda Łódzki, od dnia 20 grudnia 2023 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Tobiasz Adam Bocheński, Wojewoda Łódzki, od dnia 25 listopada 2019 r. do 17 kwietnia 2023 r. oraz Karol Młynarczyk w okresie od 18 kwietnia do 19 grudnia 2023 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler/Kontrolerzy	Maciej Kończalik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/24/2024 z 7 lutego 2024 r. Zuzanna Sieradzka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/174/2023 z 21 grudnia 2023 r. Magdalena Walicka-Bań, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/175/2023 z 21 grudnia 2023 r.

(akta kontroli str. 1-5)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2023, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 85/10 – województwo łódzkie oraz ocena wykonania planów finansowych jednostek finansowanych w ramach tej części budżetu państwa.</p> <p>Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none">– działania związane z egzekucją dochodów budżetowych,– realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,– nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust.1 i 2 ustawy o finansach publicznych² (dalej: ufp), w tym:<ul style="list-style-type: none">a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek,b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 85/10 <p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2023 r. Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none">– działania związane z windykacją należności,– realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.
--------------	---

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego oraz badanie skuteczności podejmowanych przez dysponenta działań windykacyjnych.

Zakres kontroli

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analizy stanu należności pozostałych do zapłaty,
- szczegółowej kontroli windykacji zaległości,
- analizy realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- kontroli prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 85/10 w trakcie roku budżetowego,
- kontroli prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych,
- kontroli prawidłowości dokonanych blokad,
- kontroli przestrzegania ustalonych dla części 85/10 limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia,
- kontroli wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- szczegółowej analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- analizy przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,
- analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analizy stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań,
- analizy stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez podległe jednostki finansowane w ramach części 85/10.

Do oceny wykonania budżetu państwa w części 85/10 wykorzystano również wyniki kontroli wykonania planu finansowego na 2023 r. w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi i wykorzystania dotacji przez Urząd Marszałkowski w Łodzi.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia w formie opisowej wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 85/10 – województwo łódzkie.

Kontrola 100% zaległości w części 85/10 oraz 66,5% zaległości ŁUW, z tytułu dochodów budżetowych wykazała, że podejmowano stosowne działania celem wyegzekwowania zaległości, a efekty tych działań podlegały co do zasady bieżącemu monitorowaniu. Nieprawidłowości polegające na beczynności w zakresie spisania należności jako nieściągalnej oraz niepodejmowaniu działań mających na celu ustalenie faktycznej wysokości zaległości, z uwagi na jednostkowy charakter, nie wpłynęły na obniżenie oceny.

Kontrola 38,5% wydatków budżetu państwa⁴ i 7,4% wydatków budżetu środków europejskich wykazała, że co do zasady zostały zrealizowane w sposób celowy i gospodarny oraz zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły zawyżenia dotacji udzielonej jednostce samorządu terytorialnego (dalej „JST”), sfinansowaniu ze środków z dotacji zadań wykonanych przez trzech beneficjentów przed zawarciem umów dotacji,

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Badane dotacje, rezerwy ogólna i celowe, blokady, wydatki ŁUW (w tym zamówienia publiczne).

nieterminowego wprowadzenia środków trwałych do ewidencji oraz błędnie sporządzonego sprawozdania Rb-70 za IV kwartał 2023 r.

Stwierdzono także przypadki wnioskowania, przez Wojewodę Łódzkiego, po otrzymaniu wniosków od JST, o środki z rezerwy ogólnej budżetu państwa na zadania niewymagające nagłego wsparcia, niewywołane zdarzeniami losowymi.

Roczne jednostkowe sprawozdania oraz łączne sprawozdania dysponenta części 85/10 – województwo łódzkie oraz w zakresie operacji finansowych (Rb-Z) sporządzane były terminowo, w tym sprawozdania jednostkowe na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej, a sprawozdania łączne na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w rocznych sprawozdaniach jednostkowych Urzędu były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, z wyłączeniem sprawozdania Rb-28 za 2023 r., oraz sprawozdania Rb-BZ1, które w pierwotnym terminie zostało złożone z zerowymi wartościami. Wdrożony system kontroli nie zapewniał w sposób racjonalny prawidłowości sporządzanych sprawozdań. Pozostałe nieprawidłowości dotyczące braku aktualizacji wewnętrznych procedur ŁUW dotyczących sprawozdawczości oraz polityki rachunkowości miały charakter formalny i nie wpłynęły na obniżenie oceny.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

1. Dochody budżetowe – windykacja należności

OBSZAR
Opis stanu
faktycznego

Dochody zrealizowane w części 85/10 w 2023 r. w kwocie 183 121,3 tys. zł stanowiły 121,5% dochodów planowanych (150 732,0 tys. zł) i 103,1% dochodów uzyskanych w roku 2022 (177 640,4 tys. zł). Największe dochody (% dochodów wykonanych w 2022 r.) uzyskano w związku z realizacją zadań z zakresu:

- gospodarki mieszkaniowej (62 693,7 tys. zł), głównie z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa (96,3%);
- rolnictwa i łowiectwa (49 609,5 tys. zł), w tym m.in. z tytułu dochodów uzyskanych przez powiatowe inspektoraty weterynarii („PIW”), głównie opłat za czynności weterynaryjne wykonywane przez państwową służbę weterynaryjną oraz lekarzy wyznaczonych przez Powiatowych Lekarzy Weterynarii (97,6%);
- rodziny (33 924,9 tys. zł) głównie z tytułu uzyskanych zwrotów od dłużników alimentacyjnych należności w wysokości zaliczek alimentacyjnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego przyznanych osobom uprawnionym, wygezwolowanych przez komorników sądowych i przekazanych organowi właściwemu wierzyciela, uzyskanych przez gminy (107,9%).

Na wyższe w porównaniu do planowanego wykonania dochodów decydujący wpływ miały: wyższe o 12 427,7 tys. zł (tj. o 24,7%) dochody w rozdziale 70005⁶ uzyskane z tyt. wpływów dochodów uzyskanych przez powiaty z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa⁷ oraz dochodów nieplanowanych przekazanych przez powiaty, wynikających z decyzji odszkodowawczych za nieruchomości Skarbu Państwa przejmowane na cele publiczne; wyższe o 8 272,0 tys. zł (tj. o 78,2%) dochody w rozdziale 75011⁸ z tyt. wpływów uzyskanych przez ŁUW głównie z tyt. opłat paszportowych, opłat za zezwolenia na pracę dla cudzoziemców i opłat za wydanie kart pobytu dla cudzoziemców oraz wyższe o 6 549,2 tys. zł (tj. 24,9%)

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Gospodarka gruntami i nieruchomościami.

⁷ Tj.: sprzedaży, opłat za trwały zarząd, użytkowanie wieczyste, czynsz dzierżawny i najem, oraz przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności dotyczące nieruchomości Skarbu Państwa.

⁸ Urzędy wojewódzkie.

dochody w rozdziale 85502⁹ głównie z tytułu zwrotów od dłużników alimentacyjnych należności w wysokości zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej oraz wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym, wyegzekwowanych przez komorników sądowych i przekazanych organowi właściwemu wierzyciela, uzyskanych przez gminy oraz uzyskania dochodów nieplanowanych z tytułu zwrotów nienależnie pobranych świadczeń pieniężnych dotyczących lat ubiegłych, które finansowane były z dotacji celowej przekazanej JST. Dochody niższe od planowanych dotyczyły głównie dochodów uzyskanych z zakresu rolnictwa i łowiectwa (niższe wykonanie o kwotę 4 298,5 tys. zł, tj. 8,0%, przy planie wynoszącym 53 908,0 tys. zł i wykonaniu 49 609,5 tys. zł), w tym głównie z tytułu opłat za czynności weterynaryjne, kontrole jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz pogłębiający się proces uniezależniania się upoważnionych przedsiębiorców do paszportowania roślin. Ponadto ograniczenia w obrocie z krajami objętymi wojną i sankcjami w znaczącym stopniu przełożyło się na niższą ilość zgłoszonych prób do badań fitosanitarnych oraz wniosków do kwalifikacji.

Na poziomie działów i rozdziałów na koniec roku nie wystąpiły ujemne dochody.

(akta kontroli str.4433-4736, 5206-5221)

Dochody zrealizowane przez ŁUW wynosiły 21 995,0 tys. zł i stanowiły 188,6% kwoty planowanej (11 661,0 tys. zł) oraz 124,2% kwoty wykonanej w roku 2022 (17 705,0 tys. zł). Zwiększenie dochodów w stosunku do roku poprzedniego wynikało w głównej mierze z wyższego o 2 534,8 tys. zł wykonania dochodów w rozdziale 75011¹⁰, w tym większej liczby wniosków składanych przez cudzoziemców oraz wzrostu od lipca 2022 r. wysokości opłaty za wydanie karty pobytu oraz wyższych w stosunku do roku 2022 o 1 738,4 tys. zł dochodów w rozdziale 71015¹¹ głównie z tytułu wydania przez Powiatowe Inspektoraty Nadzoru Budowlanego („PINB”) postanowień wymierzających opłaty legalizacyjne o znacznych kwotach, które zostały zapłacone przez inwestorów.

W ŁUW na poziomie działów i rozdziałów na koniec roku nie wystąpiły ujemne dochody. Wystąpiły one na poziomie paragrafu w jednym rozdziale, tj. 75011 *Urzędy wojewódzkie*, w § 0580¹² i dotyczyły zwrotu grzywny nałożonej na zobowiązanego w związku z przywróceniem poprzedniej funkcji urządzeń melioracji wodnych.

(akta kontroli str.3781-3827, 5576-5579)

Na koniec 2023 r. w części 85/10 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 1 145 284,7 tys. zł, w tym zaległości netto w wysokości 1 084 104,8 tys. zł (94,7%). Zaległości dotyczyły głównie niewyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych zwrotów świadczeń alimentacyjnych oraz świadczeń wypłacanych z funduszu alimentacyjnego (893 183,6 tys. zł, tj. 82,4 % zaległości ogółem). W porównaniu do 2022 r. należności pozostałe do zapłaty były wyższe o 98 923,0 tys. zł, tj. o 9,5%, a zaległości o kwotę 91 741,3 tys. zł, tj. o 9,2%. Wzrost zaległości dotyczył głównie nieuiszczonych wpłat od dłużników z tytułu wypłacanych zaliczek alimentacyjnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego i naliczonych odsetek od zaległości w związku z bezskutecznością prowadzonych postępowań egzekucyjnych (o 72 533,2 tys. zł) oraz z nałożonej kary pieniężnej za naruszenie wymogów ochrony środowiska (o 14 299,4 tys. zł), jak również braku dokonywanych wpłat opłat z tytułu trwałego zarządu, użytkowania, służebności i użytkowania wieczystego nieruchomości, wpływów z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, a także wpływów z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności (o 5 309,0 tys. zł).

Zaległości w jednostkach podległych w 2023 r. w porównaniu do roku 2022 wzrosły o 13 981,8 tys. zł (o 48,7%) w głównej mierze z powodu nałożenia przez Wojewódzki

⁹ Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

¹⁰ *Urzędy wojewódzkie*.

¹¹ *Nadzór budowlany*.

¹² *Wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych*

Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi („WIOŚ w Łodzi”) kary pieniężnej w związku z naruszeniem wymogów ochrony środowiska.

(akta kontroli str. 4433-4736, 5222-5239)

W ŁUW stan należności pozostałych do zapłaty na koniec 2023 r. wyniósł 26 454,2 tys. zł, w tym zaległości netto 14 283,6 tys. zł (tj. 53,0%). W porównaniu do roku poprzedniego należności te były wyższe o 10 223,3 tys. zł, tj. o 63,0%, a zaległości netto o 411,7 tys. zł, tj. o 3,0%. Wzrost należności pozostałych do zapłaty wynikał głównie z opłat za usunięcie drzew i krzewów w związku z decyzjami Wojewody Łódzkiego wydanymi w sprawie projektów zagospodarowania przestrzennego i pozwolenia na przeprowadzenie inwestycji.

(akta kontroli str. 3781-3827, 5580-5581)

W ramach działań mających na celu zwiększenie skuteczności dochodzenia należności przez jednostki podległe, przy ocenach realizacji budżetu za I półrocze 2023 r. oraz za III kwartał 2023 r., Wojewoda Łódzki wydał polecenia¹³ wzmocnienia prowadzonego stałego monitoringu poziomu zaległości oraz podejmowania wszystkich czynności przewidzianych prawem zmierzających lub mogących się przyczynić do wyegzekwowania dochodzonych należności. Ponadto w związku ze wzrastającym poziomem zaległości oraz należności z tytułu dochodów realizowanych z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, w tym szczególnie w rozdziale 70005 „Gospodarka gruntami i nieruchomościami” oraz 85502 „Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego”, poinformowano wszystkie JST o konieczności prowadzenia stałego monitoringu poziomu zaległości oraz podejmowania na bieżąco działań zmierzających do wyegzekwowania dochodzonych należności.

W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. w jednostkach podległych i nadzorowanych rozpoczęto pięć¹⁴ kontroli finansowych, których zakres dotyczył m.in. przestrzegania w toku wykonywania budżetu w 2022 r. realizacji ogółu działań kontroli zarządczej podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań, w obszarze *realizacji dochodów budżetowych i prawidłowości podejmowanych działań windykacyjnych w dochodzeniu należności budżetowych oraz terminowości przekazywania przez państwową jednostkę budżetową dochodów budżetu państwa na odpowiedni rachunek dochodów centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa*. W ich wyniku nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie.

Uzyskane w 2023 r. wpływy ze zwrotów świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego (28 969,3 tys. zł) były większe o 1 607,50 tys. zł od wpływów z tego tytułu uzyskanych w 2022 r. (27 361,8 tys. zł).

Z wyjaśnień Wojewody Łódzkiego wynikało, że podejmowane w 2023 r. przez Wojewodę działania w celu zwiększenia skuteczności egzekucji zaległości¹⁵ przez jednostki podległe i JST polegały głównie na analizie informacji przekazywanych przez te jednostki i monitorowaniu działań podejmowanych w celu zwiększenia skuteczności egzekucji należności zarówno przez wierzycieli oraz właściwe organy egzekucyjne. Polegały one m.in. na: wysyłaniu upomnień i wezwań do zapłaty, a w przypadku nieskuteczności wystawianych tytułów wykonawczych, kierowaniu sprawy na drogę postępowania sądowego, poszukiwaniu przez wierzycieli informacji o dostępnych źródłach majątku dłużników i informowaniu organów egzekucyjnych o sytuacji majątkowej dłużnika w przypadku pozyskania w tym zakresie jakiegokolwiek

¹³ Polecenie wydane: Łódzkiemu Urzędowi Wojewódzkiemu w Łodzi, Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi, Wojewódzkiemu Inspektoracie Farmaceutycznemu w Łodzi, Wojewódzkiemu Inspektoracie Ochrony Środowiska w Łodzi, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łodzi, Wojewódzkim Inspektoracie Weterynarii w Łodzi.

¹⁴ W następujących jednostkach: Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Łodzi, Kuratorium Oświaty w Łodzi, Państwowej Straży Rybackiej w Łodzi z siedzibą w Sieradzu, Wojewódzkim Inspektoracie Transportu Drogowego w Łodzi, Wojewódzkim Inspektoracie Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Łodzi.

¹⁵ W rozdziałach 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, 70005 – Gospodarka gruntami i nieruchomościami, 75095 – Pozostała działalność, 85132 – Inspekcja Sanitarna, 60004 – Lokalny transport zbiorowy, 71015 – Nadzór budowlany oraz innych rozdziałach o największych kwotowo zaległościach

wiedzy, przeprowadzaniu wywiadów alimentacyjnych oraz odbieraniu oświadczeń majątkowych, wszczynaniu postępowań o uznanie dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, informowaniu Powiatowych Urzędów Pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych, wnioskowaniu do starostw powiatowych o zatrzymaniu prawa jazdy dłużnika, zgłaszaniu dłużników do Krajowego Rejestru Dłużników, kierowaniu zawiadomień na policję o ściganie zgodnie z art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny¹⁶. Wojewoda wyjaśnił, że służby finansowe dysponenta części 85/10 z uwagi na niewystarczające środki finansowe w planie finansowym ŁUW w Łodzi na wydatki bieżące praktycznie nie mogły skorzystać ze specjalistycznych szkoleń z zakresu windykacji należności o charakterze publicznoprawnym i cywilnoprawnym oraz szkoleń poświęconych poszukiwaniu nowych form egzekwowania należności.

(akta kontroli str. 4040-4270, 5168-5205)

U dysponenta części 85/10 nie wystąpiły należności przedawnione. Z wyjaśnień Wojewody wynika, że prowadzony jest bieżący stały monitoring finansowy akt sprawy oraz etapu na jakim znajduje się postępowanie prowadzone w danej sprawie.

(akta kontroli str. 4040-4278, 5231-5233)

W ŁUW należności przedawnione odpisane z ksiąg rachunkowych w 2023 r. wynosiły 17,3 tys. zł i dotyczyły głównie odsetek ustawowych naliczonych za opóźnienie w płatnościach. Ich analiza wykazała, że podejmując decyzję o spisaniu należności w oparciu o przepisy art. 35 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁷, każdorazowo ustalano stan faktyczny i wyjaśniono okoliczności sprawy. Dyrektor Generalna wyjaśniła, że proces monitorowania terminów przedawnienia realizowany był przez poszczególnych pracowników merytorycznych, realizujących sprawy z zakresu windykacji należności. W przypadku ustalenia, że w księgach rachunkowych figurują przedawnione należności, sporządzany był wniosek do Wojewody Łódzkiego, o wyrażenie zgody na ich spisanie z ewidencji. Zaakceptowany przez kierownika jednostki wniosek, stanowi podstawę do sporządzenia przez pracowników Oddziału Biura Kadr, Płac i Budżetu¹⁸ polecenia księgowania, w zakresie spisania przedawnionych należności z ewidencji księgowej ŁUW.

(akta kontroli str. 3771-3780, 5582-5630)

Dysponent części 85/10 nie posiadał wewnętrznych procedur w zakresie windykacji należności. Zasady obiegu dokumentacji związanej z ewidencjonowaniem należności w księgach rachunkowych dysponenta uregulowano natomiast w załączniku nr 3 do Zarządzenia Wojewody Łódzkiego Nr 267/2022 z 23 grudnia 2022 r. w sprawie zasad i procedur realizacji zadań przez Wydział Finansów i Budżetu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi dotyczące obsługi finansowej budżetu dysponenta części 85/10 – województwo łódzkie. W ww. zarządzeniu wskazano, że wszelka dokumentacja¹⁹ związana z należnościami winna być każdorazowo bezzwłocznie przekazana przez komórkę odpowiedzialną merytorycznie do Wydziału Finansów i Budżetu²⁰ celem dokonania przypisu należności w urządzeniach księgowych pod datą ich sporządzenia lub ich wpływu do WFiB.

(akta kontroli str. 4040-4278, 6068-6069, 7174-7179)

Na 31 grudnia 2023 r. w ewidencji dysponenta części 85/10 wystąpiły zaległości netto od sześciu dłużników²¹ na łączną kwotę 69 210,2 tys. zł. Analiza w zakresie prawidłowości prowadzenia windykacji oraz ściągальności wykazała, że dysponent części 85/10 podejmował stosowne działania celem wyegzekwowania zaległości, a efekty tych działań podlegały bieżącemu monitorowaniu.

(akta kontroli str. 5234-5575, 7073-7093)

¹⁶ Dz. U. z 2024 r., poz. 17.

¹⁷ Dz.U. z 2023 r. poz. 120, ze zm., dalej: ustawa o rachunkowości.

¹⁸ Dalej: BKPiB.

¹⁹ W tym: wezwania do zwrotu, sprawozdania lub wystąpienia pokontrolne bądź decyzje WŁ.

²⁰ Dalej: WFiB.

²¹ W tym u jednego dłużnika zaległość dotyczyła trzech spraw.

W ŁUW opracowano procedury w zakresie ewidencji, ustalania oraz dochodzenia należności²² określające rolę poszczególnych komórek organizacyjnych, terminy przekazywania dokumentów i informacji między komórkami oraz do sądów i komorników.

(akta kontroli str. 6482-6499)

Badanie działań podejmowanych przez ŁUW w celu wyegzekwowania należności oraz analiza ściągальności należności przeprowadzone na próbie 10 zaległości²³ w łącznej kwocie 9 496,6 tys. zł (66,5%) wykazały, że podejmowano stosowne działania celem wyegzekwowania zaległości, a efekty tych działań podlegały bieżącemu monitorowaniu. W jednym przypadku stwierdzono beczynność w zakresie spisania należności jako nieściągalnej, oraz w jednym przypadku należność wynikająca z ewidencji księgowej była niespójna z wysokością zaległości dłużnika wykazaną w dokumentacji komornika, a ŁUW nie podejmował działań mających na celu ustalenie faktycznej wysokości ww. należności, o czym szerzej w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 3983-4029, 5631-5971)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W ŁUW nie podejmowano działań:

1. polegających na uzgodnieniu wysokości zaległości od dłużnika o nr sprawy IA-V.3150.66.2012. W ewidencji księgowej ŁUW wg stanu na 30 września 2023 r. ujęta była należność w wysokości 2 739,5 tys. zł²⁴ zaś z pisma Komornika Sądowego „Zawiadomienie o stanie egzekucji i dokonanych czynności”²⁵ z dnia 20 września 2023 r. zaległość wynosiła 3 133,5 tys. zł²⁶, tj. o 394,0 tys. zł więcej. W dniu 12 października 2023 r. pracownik BPKiB sporządził oraz przekazał do Wydziału Gospodarki Nieruchomościami²⁷ notatkę, w której zamieścił informację o rozbieżnościach pomiędzy wysokością zaległości wynikającą z ewidencji księgowej, a kwotą zaległości wykazaną przez Komornika Sądowego. WGN nie podjął jednak działań celem ustalenia faktycznej wysokości należności. Dyrektor Generalny wyjaśniła, że *WGN trzykrotnie otrzymywał od BPKiB informację w sprawie weryfikacji stanu należności ujętego w ewidencji wierzyciela ze stanem wskazywanym w korespondencji komornika sądowego, w dniach: 03 marca 2021 r., 23 listopada 2021 r., 17 października 2023 r. Za każdym razem wskazywano na rozbieżność w zakresie kwoty należności głównej²⁸ i jednocześnie informowano, że „w zakresie odsetek wskazanych w piśmie komornika (...) nie ma możliwości zweryfikowania ich wysokości z uwagi na posiadanie niepełnej dokumentacji źródłowej zawierającej znikome informacje dotyczące wysokości zadłużenia Spółdzielni oraz wysokości przekazanych wierzycielowi kwot²⁹”*. Dyrektor Generalny wyjaśniła, że w zaistniałej sytuacji, biorąc pod uwagę fakt, że różnice w kwotach są na korzyść wierzyciela, nie było podstaw do kierowania jakiegokolwiek korespondencji w przedmiotowej sprawie do komornika.

(akta kontroli str. 3983-4029, 5929-5966)

²² Zarządzenie nr 12/2019 Dyrektora Generalnego Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi z dnia 8 lipca 2019 r. w sprawie wprowadzenia procedur związanych z ewidencją, ustaleniem oraz dochodzeniem należności, realizowanych przez Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi - dysponenta III stopnia, zmienione zarządzeniem nr 27/2022 z dnia 30 grudnia 2022 r., dalej: procedury ewidencji, ustalania i dochodzenia należności ŁUW.

²³ Pięć zaległości na łączną kwotę 2 974,6 tys. zł analizowano w zakresie windykacji oraz pięć zaległości na łączną kwotę 6 522,0 tys. zł analizowano w zakresie ściągальności.

²⁴ W tym: 780,2 tys. zł należność główna, 1 959,3 tys. zł odsetki.

²⁵ Sygn. akt Km 106/10.

²⁶ W tym: 780,2 tys. zł należność główna, 2 353,3 tys. zł odsetki.

²⁷ Dalej: WGN.

²⁸ Różnica 0,81 zł na korzyść wierzyciela.

²⁹ Tj. noty odsetkowe za okres od 30 września 2010 r. do 31 marca 2012 r. oraz korespondencję komornika - pismo sygn. akt KM 106/10 z dnia 29 kwietnia 2013 r.

2. w okresie od 24 listopada 2022 r. do 27 grudnia 2023 r. mających na celu spisanie należności jako nieściągalnej. W ewidencji księgowej na koniec roku 2023 znajdowała się należność³⁰ w wysokości 38,2 tys. zł. Stan faktyczny ww. należności wskazywał na możliwość jej umorzenia z urzędu na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 2 ufp, tj. z uwagi na fakt że: osoba prawna - została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność z tytułu należności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie.

W dniu 24 listopada 2022 r. Starosta Piotrkowski, realizujący na podstawie art. 200 ust. 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami³¹ działania w zakresie windykacji należności Skarbu Państwa poinformował WGN ŁUW o niezasadności dalszego prowadzenia egzekucji wobec użytkownika wieczystego. W uzasadnieniu Starosta Piotrkowski wskazał, że nabycie od Syndyka masy upadłości zespołu składników materialnych i niematerialnych nastąpiło w trybie art. 113 § 2 Rozporządzenia Prezydenta RP z dnia 24 października 1934r. Prawo upadłościowe, który w brzmieniu obowiązującym na dzień zawarcia umowy sprzedaży stanowił, że „nabywca przedsiębiorstwa nie odpowiada za długi upadłego”. Dopiero 27 grudnia 2023 r. (tj. po 1 roku i 1 miesiącu od otrzymania pisma Starosty Piotrkowskiego) WGN skierowało do Oddziału Obsługi Prawnej ŁUW wnioski o wydanie w tej sprawie opinii prawnej dotyczącej zdjęcia z ewidencji księgowej ww. należności, a następnie w dniu 23 lutego 2024 r. WGN wystąpił³² do Dyrektora BKPIB z prośbą o wyśięgowanie należności.

Dyrektor Generalny wyjaśniła, że w dniach 14 stycznia 2022 r., 26 stycznia 2022 r., 19 września 2022 r., 20 października 2022 r. WGN zwracał się do Starosty Piotrkowskiego z prośbą o informację na temat podjętych działań windykacyjnych i nie wskazała innej (późniejszej) korespondencji.

(akta kontroli str. 3983-4029, 5716-5752)

Brak działań ze strony jednostki w obydwu przypadkach był sprzeczny z zasadami określonymi w art. 4 ust. 1, art. 20 ust. 1, art. 28 ust. 1 i art. 35 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którymi jednostki obowiązane są rzetelnie i jasno przedstawiać sytuację majątkową i finansową, a aktualizacji stanu aktywów i pasywów dokonywać nie rzadziej niż na dzień bilansowy. Ponadto do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie. Należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne zmniejszają dokonane uprzednio odpisy aktualizujące ich wartość. Jeżeli od tych należności nie dokonano odpisów aktualizujących ich wartość lub dokonano odpisów w niepełnej wysokości, zalicza się je odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych.

Niepodejmowanie w okresie od 24 listopada 2022 r. do 27 grudnia 2023 r. działań mających na celu spisanie należności w wysokości 38,2 tys. zł jako nieściągalnej skutkowało zawyżeniem w księgach rachunkowych ŁUW na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz w sprawozdaniu rocznym Rb-27 wysokości należności i zaległości netto. Brak działań ŁUW mających na celu ustalenie faktycznej wysokości należności od dłużnika, skutkowało natomiast brakiem możliwości określenia prawidłowości wykazanej w księgach rachunkowych oraz w sprawozdaniu budżetowym Rb-27 wysokości należności i zaległości netto.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie dochodów budżetu państwa na 2023 r. przez kontrolowaną jednostkę. Na podstawie badanych prób zarówno u dysponenta części 85/10 – województwo łódzkie jak i w ŁUW nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia windykacji zaległości, a efekty tych działań podlegały bieżącemu monitorowaniu. Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie

³⁰ Nr sprawy IA-V.3150.93.2012.

³¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 344 ze zm.

³² Pismo znak: GN-II.3150.2.2018.

nieustalenia w ŁUW faktycznej wysokości zaległości oraz ponad roczne niepodejmowanie działań w zakresie spisania należności nieściągalnej, z uwagi na jednostkowy charakter, nie obniżyły oceny cząstkowej.

2. Wydatki

OBSZAR

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

Wydatki zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2023³³ w części 85/10 – województwo łódzkie, w kwocie 2 158 830,0 tys. zł zostały zwiększone w ciągu roku budżetowego do kwoty 2 705 909,6 tys. zł (tj. o 547 079,6 tys. zł) środkami pochodzącymi z rezerwy ogólnej (27 866,4 tys. zł), rezerwy celowej cz. 83 (519 173,2 tys. zł) i cz. 42 (106 tys. zł), oraz pomniejszone decyzją MF³⁴ o 66 tys. zł. Wydatki budżetu państwa w części 85/10 wyniosły 2 659 515,5 tys. zł, co stanowiło 98,3% planu po zmianach i 71,2% wydatków wykonanych w 2022 roku (3 734 278,6 tys. zł).

(akta kontroli str. 2475-2478, 2537-2588)

Na niewykorzystane w stosunku do planu po zmianach wydatki w wysokości 46 394,1 tys. zł składały się w głównej mierze: zwroty dotacji celowych udzielonych na rzecz JST (18 060,2 tys. zł³⁵), a także niepełne wykorzystanie przekazanych środków przez WIW w Łodzi³⁶ oraz PIW (6 510,0 tys. zł³⁷), m.in. w związku z niewystąpieniem w 2023 r. ognisk chorób zakaźnych, których likwidacja wymagałaby poniesienia nakładów, mniejszą liczbą badań, niepełnym obsadzeniem etatów w PIW i przebywaniem pracowników na zwolnieniach i urlopiach oraz oszczędnościami zakupowymi.

Największe wydatki z budżetu Wojewody Łódzkiego, stanowiące 32,5% wydatków ogółem, dotyczyły zadań z zakresu rodziny (865 430,7 tys. zł). Środki te wykorzystano głównie na dotacje celowe dla JST, w tym na: realizację przez gminy świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłku dla opiekuna, opłacenia składek, ubezpieczenia emerytalnego i rentowego z ubezpieczenia społecznego, jednorazowego świadczenia *Za życiem*, oraz koszty obsługi (840 451,5 tys. zł) i świadczenia wychowawczego (2 440,9 tys. zł), oraz na opłacenie przez gminy składek zdrowotnych za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna³⁸ (15 343,4 tys. zł).

Wydatki te były niższe od poniesionych w 2022 r. o 929 997,0 tys. zł w głównej mierze z powodu zmiany przepisów dotyczących świadczenia wychowawczego, które od czerwca 2022 r. wypłacane jest przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych („ZUS”).

Znaczące wydatki, tj. 13,5% wydatków ogółem (360 232,6 tys. zł), poniesiono także na zadania z zakresu pomocy społecznej, w głównej mierze na dotacje dla JST na dofinansowanie działalności bieżącej ponadgminnych domów pomocy społecznej (87 484,9 tys. zł), dofinansowanie zasiłków stałych (72 466,4 tys. zł) oraz finansowanie organizowania i prowadzenia ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (62 892,7 tys. zł).

Wydatki te były niższe niż poniesione w 2022 r. o kwotę 159 430,0 tys. zł głównie z powodu niewypłacania w 2023 r. dodatków osłonowych (191 141,2 tys. zł) oraz

³³ Ustawa budżetowa na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz. U. z 2023 r., poz. 256 ze zm.)

³⁴ Decyzja MF/BP6.4143.10.1.2023.PRM z 7 kwietnia 2023 r. w sprawie przeniesienia wydatków, w tym wynagrodzeń do Izby Administracji Skarbowej w Łodzi rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z 8 marca 2023 r. w sprawie przeniesienia planowanych wydatków budżetowych, w tym wynagrodzeń, określonych w ustawie budżetowej na rok 2023 (Dz. U. z 2023 r. poz. 494), wydanym na podstawie art. 7 ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2023 r., poz. 177), które weszło w życie z dniem 1 kwietnia 2023 r. w celu wykonania przepisów tej ustawy.

³⁵ Zwroty dotacji do dnia 31 grudnia 2023 r. jak i w okresie przejściowym po zakończeniu roku budżetowego.

³⁶ Wojewódzki Inspektorat Weterynarii.

³⁷ W rozdziale 01022 – 2 782,9 tys. zł, w rozdziale 01034 – 2 904,2 tys. zł i w rozdziale 01033 – 822,9 tys. zł

³⁸ Na podstawie ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 146 ze zm.).

wypłacenia zasiłków stałych mniejszej liczbie osób (2 568,4 tys. zł), przede wszystkim z powodu podjęcia zatrudnienia przez osoby dotychczas pobierające zasiłek, wygaszaniem lub uchylaniem decyzji, zmianą miejsca zamieszkania czy wysokości dochodu tych osób.

Istotną pozycję (313 540,1 tys. zł, tj. 11,8%) zrealizowanych wydatków stanowiły także zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej, realizowane przez Komendy Miejskie i Powiatowe Państwowych Straży Pożarnych³⁹ (272 307,1 tys. zł) i Komendę Wojewódzką PSP⁴⁰ (34 893,7 tys. zł). Wydatki te były wyższe niż w 2022 r. o kwotę 47 426,0,4 tys. zł, w głównej mierze wskutek podwyżek wynagrodzeń dla KW PSP, KM PSP i KP PSP⁴¹ i przyznania środków na wypłatę dodatkowego funduszu motywacyjnego (39 016 tys. zł) oraz przyznania z rezerw celowych wyższych niż w 2022 r. środków (9 042,1 tys. zł), w tym m.in. na realizację projektów inwestycyjnych.

(akta kontroli str. 2475-2478, 4433-4525)

Wydatki na utrzymanie ŁUW wyniosły 139 034,1 tys. zł i stanowiły 97,3% planu po zmianach na 2023 r. (142 929,9 tys. zł), 114,1% wydatków wykonanych w 2022 r. (121 841,5 tys. zł) i 5,2% wydatków zrealizowanych w części 85/10. Środki finansowe wykorzystane zostały głównie na wynagrodzenia⁴² (84 883,8 tys. zł⁴³).

(akta kontroli str. 6-12, 32, 38, 3997-3998)

Prezes Rady Ministrów nie wydawał w 2023 r. Wojewodzie Łódzkiemu wiążących poleceń wpłaty środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19.

(akta kontroli str. 4068-4069)

Dysponent części 85/10 przyznane środki z rezerwy ogólnej w wysokości 36 642,6 tys. zł⁴⁴, pomniejszone decyzją Ministra Finansów o kwotę 25 tys. zł⁴⁵ (do kwoty 27 866,4 tys. zł), wykorzystał w kwocie 25 832,8 tys. zł, tj. w 70,5 %. Z kolei środki z rezerw celowych w części 83 i 42, przyznane w kwocie 521 179,3 tys. zł, pomniejszone decyzjami o kwotę 1 900,1 tys. zł (do kwoty 519 279,2 tys. zł), wykorzystał w kwocie 496 019,6 tys. zł tj. w 95,5%.

Niewykorzystanie środków w kwocie 23 259,6 tys. zł spowodowane było w głównej mierze oszczędnościami w realizowanych zadaniach, w tym oszczędnościami przetargowymi, rezygnacją jednostek z realizacji zadań z uwagi na nierozstrzygnięte do końca 2023 r. przetargi czy niższymi potrzebami JST niż pierwotnie szacowano.

W trakcie 2023 r. Wojewoda Łódzki wystąpił o dokonanie 17 korekt decyzji przyznających środki z rezerw w terminie, o którym mowa w art. 154 ust. 2 ufp. W związku z niewykorzystanymi środkami w kwocie 23 259,6 tys. zł nie występowało o korektę decyzji, w głównej mierze z powodu niemożliwości przewidzenia braku wykorzystania środków w terminie umożliwiającym skierowanie wystąpienia o dokonanie korekty, głównie z powodu późnego uruchomienia środków z rezerw, zawiżania potrzeb przez JST, a także terminów rozliczania poszczególnych udzielonych dotacji.

Analiza wykorzystania 100% środków z rezerwy ogólnej, przyznanych w kwocie 27 866,4 tys. zł i wykorzystanych w wysokości 25 832,8 tys. zł na realizację 22 zadań, oraz wybranych trzech pozycji rezerw celowych⁴⁶ przyznanych w kwocie 71 039,9 tys. zł⁴⁷ (13%) i wykorzystanych w wysokości 65 060 tys. zł wykazała, że wydatki wynikały

³⁹ Odpowiednio KM PSP i KP PSP.

⁴⁰ KW PSP.

⁴¹ W związku ze zwiększeniem o 7,8% kwoty bazowej dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, wskutek przyznania dodatkowych środków na przeszerogowanie stanowisk w grupach dla strażaków pełniących służbę w komendzie wojewódzkiej PSP.

⁴² Bez wynagrodzeń bezosobowych, według sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach sporządzonym w dniu 10 stycznia 2024 r.

⁴³ W tym kwota 231,4 tys. zł stanowiła środki z BŚE.

⁴⁴ W tym kwota 8 751,2 tys. zł przyznana zarządzeniem nr 611 Prezesa Rady Ministrów z 29 listopada 2023 r., o uruchomienie której nie wystąpiono do Ministra Finansów z uwagi na terminy.

⁴⁵ Decyzja nr MF/FG3.4143.3.20.2023.MF.1053.K01 z 28 listopada 2023 r.

⁴⁶ Poz. 16, 35 i 49.

⁴⁷ W ciągu roku nie dokonywano korekt decyzji przyznających środki z rezerw.

z faktycznych potrzeb i poniesione zostały na cele określone w decyzjach Ministra Finansów, w tym m.in. na:

- sfinansowanie zobowiązań wynikających z prawomocnych wyroków sądowych (przyznano i wykorzystano 14 905,1 tys. zł);
- dofinansowanie działalności bieżącej domów pomocy społecznej (przyznano 21 532,3 tys. zł i wykorzystano 18 702,9 tys. zł);
- uzupełnienie środków na realizację świadczenia pielęgnacyjnego w związku z coroczną waloryzacją wysokości świadczenia (przyznano 17 757,5 tys. zł i wykorzystano 14 916,3 tys. zł);
- dofinansowanie realizacji zadania pn. *Budowa budynku Klubu Sportowego w Różyicy z instalacjami wewnętrznymi i zewnętrznymi oraz niezbędną infrastrukturą boisk, tj. trybun, ławek rezerwowych, oświetlenia boisk* (przyznano 5 000 tys. zł i wykorzystano 4 335,1 tys. zł);
- dofinansowanie zadania pn. *Budowa ujęcia wody wraz ze stacją uzdatniania wody w miejscowości Uszczyn w Gminie Sulejów* (przyznano i wykorzystano 2 400 tys. zł);
- dofinansowanie zadania pn. *Budowa przedszkola integracyjnego w Uniejowie* (przyznano i wykorzystano 1 200 tys. zł);
- *wsparcie Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Wieluniu poprzez modernizację istniejącej infrastruktury szpitala oraz zakup niezbędnego sprzętu medycznego* (przyznano 1 592 tys. zł i wykorzystano 1 380,4 tys. zł);
- dofinansowanie realizacji zadania pn. *Poprawa izolacji zadaszenia Hali Sportowej MOSiR wraz z uzupełnieniem niezbędnego wyposażenia* (przyznano i wykorzystano 1 654,9 tys. zł).

Niższe niż zakładano wykorzystanie środków z rezerw celowych wynikało w głównej mierze z błędnie oszacowanych potrzeb przez JST.

Z kolei niepełne wykorzystanie środków z rezerwy ogólnej związane było z przesunięciem w czasie zakresu prac inwestycyjnych realizowanych przez JST oraz oszczędnościami przetargowymi. Na jedno z zadań pn. *Zakup i adaptacja kontenera mieszkalnego całorocznego z przeznaczeniem na świetlicę wiejską*, dysponent nie przekazał przyznanych⁴⁸ środków w kwocie 150 tys. zł z uwagi na rezygnację przez beneficjenta z realizacji zadania w związku z niewpłynięciem żadnej oferty na ogłoszone postępowanie o udzielenie zamówienia.

(akta kontroli str. 1433-1798, 2533-2552, 2569-2588, 2691-2730, 2980-3017)

Część zadań finansowanych na wniosek Wojewody Łódzkiego ze środków z rezerwy ogólnej (przyznanych w wysokości 22 616,4 tys. zł⁴⁹ i wykorzystanych w wysokości 20 765,9 tys. zł) nie stanowiła zadań nagłych, losowych, wymagających niezwłocznego wsparcia finansowego, których wystąpienia nie można było przewidzieć⁵⁰.

⁴⁸ Decyzja MF/FG6.4143.3.576.2023.MF.5884 z 9 listopada 2023 r.

⁴⁹ Po uwzględnieniu korekty.

⁵⁰ Na etapie planowania na 2023 r. lub 2024 r.

Dotyczy zadań: *Budowa ujęcia wody wraz ze stacją uzdatniania wody w miejscowości Uszczyn w Gminie Sulejów – etap II, Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej – Szkoła Podstawowa w Grabowie, prowadząca do racjonalizacji zużycia energii, Budowa budynku Klubu Sportowego w Różyicy z instalacjami wewnętrznymi i zewnętrznymi oraz niezbędną infrastrukturą boisk tj. trybun, ławek rezerwowych, oświetlenia boisk, Przebudowa, rozbudowa i termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Komornikach, Poprawa izolacji zadaszenia Hali Sportowej MOSiR wraz z uzupełnieniem niezbędnego wyposażenia, Zakup sprzętu do utrzymania dróg na terenie gminy Dalików, Rozbudowa ulicy Przedborskiej w Piotrkowie Trybunalskim – miejsce na prawach powiatu wraz z towarzyszącą infrastrukturą, Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Witowie-Kolonii z podziałem na etapy, Budowa parkingu przy Szkole Podstawowej we Włodzimierzowie, Budowa przedszkola integracyjnego w Uniejowie, Przebudowa budynku komunalnego w m. Bryszki, gm. Rozprza, Zakup i adaptacja kontenera mieszkalnego całorocznego z przeznaczeniem na świetlicę wiejską, Wsparcie Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Wieluniu poprzez modernizację istniejącej infrastruktury szpitala oraz zakup niezbędnego sprzętu medycznego; Adaptacja terenu i budowa placu zabaw dla dzieci, siłowni i altany na terenie sołectwa Babczów gm. Kobieli Wielkie; Budowa strażnicy JRG PSP Łódź – Olechów – pozostałe roboty i wyposażenie Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Krzepczowie; Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Trzepnicy; na prace remontowe na kwaterach i cmentarzach wojennych położonych na terenie*

Zgodnie z wyjaśnieniem Wojewody Łódzkiego wstępna kwota wydatków na rok następny, określana corocznie przez Ministerstwo Finansów na etapie prac planistycznych (w m-cu lipcu), jest dalece niewystarczająca do zabezpieczenia wszystkich potrzeb związanych z realizacją zadań obligacyjnych, o czym mogą świadczyć kierowane corocznie do Ministra Finansów wnioski o przyznanie dodatkowych środków na te zadania ponad ustalony limit wydatków, w związku z czym nie ma możliwości zaplanowania na etapie prac planistycznych dotacji na dofinansowanie inwestycji własnych JST. Rezerwa ogólna stanowi szczególny instrument finansowy umożliwiający reagowanie m.in. w sytuacjach nagłych, których wystąpienia nie można było przewidzieć, a wymagających niezwłocznego wsparcia finansowego. Sformułowanie „m.in.”, zgodnie z wyjaśnieniem Wojewody wskazuje, że oprócz wydatków wynikających z sytuacji nagłych, których wystąpienia nie można było przewidzieć, a wymagających niezwłocznego wsparcia, z rezerwy ogólnej mogą być finansowane także inne wydatki wymagające wsparcia. Decyzje w sprawie możliwości uruchomienia środków z rezerwy ogólnej na wnioski dysponentów (w tym Wojewody Łódzkiego) podejmuje Prezes Rady Ministrów. W wyjaśnieniach wskazano, że zadania realizowano na podstawie wniosków, które wpływały do poszczególnych JST o dofinansowanie zadania z rezerwy ogólnej. Nie podejmowano działań celem pozyskania środków na realizację zadań z innych rezerw celowych i po weryfikacji czy wnioskodawca dostarczył wymagane dokumenty i oświadczenia przekazywano wnioski do dalszego procedowania w KPRM⁵¹.

NIK wskazuje, że co prawda w powszechnie obowiązujących przepisach nie określono celu przeznaczenia rezerwy ogólnej, jednakże w Informacji o rezerwie ogólnej i rezerwach celowych budżetu państwa ujętych w uchwalanej przez Sejm RP ustawie budżetowej na rok 2023 podkreślono szczególny charakter i przeznaczenie rezerwy ogólnej dotyczący reagowania między innymi w sytuacjach nagłych, których wystąpienia nie można było przewidzieć, a wymagających niezwłocznego wsparcia finansowego. Na analogiczne przeznaczenie wskazuje również Kancelaria Prezesa Rady Ministrów w pismach przesyłanych do Wojewody⁵².

Każdorazowo w ww. przypadkach Prezes Rady Ministrów po otrzymaniu wniosku Wojewody o udzielenie wsparcia, wydawał na podstawie § 1 ust. 1 rozporządzenia w sprawie dysponowania rezerwą ogólną budżetu państwa⁵³ zarządzenie w sprawie przyznania środków z rezerwy ogólnej na realizację przedmiotowych zadań.

(akta kontroli str. 1433-1797, 4043-4278, 4289-4432)

W 2023 r. w ŁUW środki przyznane z rezerw celowych w kwocie 7 524,9 tys. zł, skorygowane do kwoty 7 465,2 tys. zł wykorzystane zostały w wysokości 5 815,4 tys. zł (77,9 %). Niewykorzystanie środków w kwocie 1 649,8 tys. zł w głównej mierze spowodowane było trudnościami w oszacowaniu potrzeb, absencjami chorobowymi, fluktuacją zatrudnienia, terminami rozliczenia dotacji oraz oszczędnościami przetargowymi. Nie występowało o korekty decyzji przyznających ww. niewykorzystane środki z rezerw celowych, głównie z powodu zbyt późnego terminu powzięcia informacji o braku możliwości wydatkowania środków lub z uwagi na wysokość kwoty niewykorzystanej⁵⁴.

(akta kontroli str. 15-20)

W 2023 r. Wojewoda Łódzki wydał na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 2 upf 37 decyzji w sprawie blokowania planowanych na 2023 r. wydatków budżetu państwa w łącznej kwocie 13 523,1 tys. zł, w tym 10 047,3 tys. zł środków z dotacji dla JST, oraz 5 992,0 tys. zł środków otrzymanych z rezerw celowych (w tym 3 997,9 tys. zł z kwoty na dotację dla JST). Wojewoda Łódzki 35 decyzji na kwotę 13 439,2 tys. zł wydał w grudniu 2023 r.

województwa łódzkiego, realizowane na podstawie porozumień zawartych pomiędzy Wojewodą Łódzkim, a gminami w 2023 r.

⁵¹ Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

⁵² W ramach badanych dotacji udzielonych z rezerwy ogólnej budżetu państwa.

⁵³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 lutego 2017 r. w sprawie dysponowania rezerwą ogólną budżetu państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 473).

⁵⁴ Kwota niewykorzystana nie przekraczała 1 tys. zł.

Przyczyną blokowania wydatków był m.in. brak możliwości wykorzystania zaplanowanych kwot wynikający z mniejszego niż pierwotnie zakładano zapotrzebowania JST na środki przewidziane m.in. na wypłatę dodatków do wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla pracowników DPS, brak możliwości wykorzystania środków przeznaczonych na prace scaleniowe z uwagi na zmiany w harmonogramie prac, spowodowane brakiem ostatecznych rozstrzygnięć Wojewody w zakresie złożonych odwołań od decyzji starostów, uniemożliwiającym realizację prac w ramach zagospodarowania poscaleniowego; rezygnację części podmiotów z podpisania umów na realizację zadań polegających na utworzeniu i funkcjonowaniu nowych miejsc opieki realizowanych w ramach programu Maluch+ 2022-2029, w części finansowanej z programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego na lata 2021-2027 i z uwagi na odmowę podpisania umowy przez wykonawcę wybranego w postępowaniu przetargowym na realizację zadania w ramach Programu Senior+ na lata 2021-2025; czy w związku z późniejszym niż pierwotnie zakładano podwyższeniem wynagrodzenia dla pracowników WIW w Łodzi. W wyniku analizy pięciu decyzji w sprawie blokowania planowanych na 2023 r. wydatków w kwocie 3 263,3 tys. zł (24,1 %) ustalono, że blokowania dokonywano niezwłocznie po stwierdzeniu przesłanek wskazujących na brak możliwości wydatkowania środków na pierwotnie zaplanowane cele oraz upewnieniu się, że nie będą one potrzebne do zabezpieczenia innych wydatków, oraz niezwłocznie wprowadzono do Informatycznego Systemu Obsługi Budżetu Państwa TREZOR.

(akta kontroli str. 2589-2690)

Struktura wydatków według grup ekonomicznych nie uległa w 2023 r. istotnym zmianom w porównaniu do roku poprzedniego. Dominującą pozycję stanowiły dotacje, które wyniosły 1 980 363,0 tys. zł⁵⁵, tj. 74,5% wydatków ogółem, oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych, które wyniosły 565 727,9 tys. zł (21,3%). Wydatki majątkowe wyniosły 91 660,1 tys. zł⁵⁶ (3,4%), natomiast świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 3 968,6 tys. zł (0,1%). Na finansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej wydatkowano 17 795,9 tys. zł (0,7%).

Z uwzględnieniem dotacji inwestycyjnych (64 004,6 tys. zł) oraz dotacji na finansowanie projektów realizowanych z udziałem środków z UE (11 050,0 tys. zł), kwota zrealizowanych dotacji wyniosła 2 055 417,6 tys. zł i stanowiła 98,3% planu po zmianach (2 090 383,9 tys. zł).

Środki z dotacji wykorzystane zostały w kwocie 2 053 199,2 tys. zł przez JST (2 043 280,8 tys. zł⁵⁷) oraz inne jednostki, w tym zaliczane i niezaliczane do sektora finansów publicznych oraz pozostałych jednostek sektora finansów publicznych (9 918,4 tys. zł).

(akta kontroli str. 2480, 2510-2525)

Wojewoda Łódzki dokonał podziału środków finansowych na poszczególne jednostki oraz przekazał informacje o przyznanych kwotach dotacji w terminach określonych w art. 143 ust. 1 oraz w art. 148 ufp.

Zmian kwot dotacji celowych dokonano z zachowaniem terminów określonych w art. 170 ufp. Wyjątek stanowiło 12 decyzji Wojewody Łódzkiego oraz cztery decyzje Ministra Finansów zmieniające kwoty dotacji celowych na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i na dofinansowanie zadań własnych JST po upływie terminów, o których mowa w art. 170 ust. 1 ufp, tj. po 15 i 30 listopada 2023 r. w tym 12 decyzji Wojewody i trzy decyzje Ministra Finansów w celu finansowania zobowiązań Skarbu Państwa, oraz jedna decyzja Ministra Finansów wydana w związku z realizacją zadania, na które udzielone zostało zapewnienie dofinansowania z budżetu państwa (art. 170 ust. 2 pkt 2 ufp).

⁵⁵ Kwota ta nie obejmuje dotacji wykazanych w pozostałych grupach ekonomicznych, tj. dotacji inwestycyjnych (64 004,6 tys. zł) oraz dotacji na finansowanie projektów realizowanych z udziałem środków UE (11 050,0 tys. zł).

⁵⁶ Kwota nie obejmuje wydatków inwestycyjnych jednostek budżetowych (3 530,1 tys. zł), JST (1 165,8 tys. zł) i jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych (417,7 tys. zł) – przeznaczonych na finansowanie projektów z udziałem środków UE.

⁵⁷ Z wyłączeniem wypłaty rekompensat utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych (§ 2680 – 1 237,4 tys. zł).

(akta kontroli str. 2450-2461, 2492-2493)

U dysponenta części objęto analizą dobrane w sposób celowy dotacje w kwocie 948 096,6 tys. zł wydatkowane w kwocie 935 333,2 tys. zł (45,4 % planu po zmianach i 45,5% wykonanych wydatków na dotacje ogółem), przeznaczone na:

- dofinansowanie bieżącej działalności domów pomocy społecznej, w tym na wypłatę dodatków do wynagrodzeń dla pracowników DPS – przyznano 26 269,4 tys. zł i wykorzystano 22 384 tys. zł;
- wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego - przyznano 846 020 tys. zł i wykorzystano 840 451,5 tys. zł;
- organizację, finansowanie oraz zapewnienie warunków odbywania stażu podyplomowego dla lekarzy i lekarzy dentyistów – przyznano 56 926,5 tys. zł wykorzystano 55 245,5 tys. zł;
- realizację zadania pn. *Rozbudowa ul. Przedborskiej w Piotrkowie Trybunalskim – mieście na prawach powiatu, wraz z towarzyszącą infrastrukturą* – kwota przyznana 2 325,8 tys. zł, wykorzystano 1 545,5 tys. zł;
- realizację zadania pn. *Budowa ujęcia wody wraz ze stacją uzdatniania wody w miejscowości Uszczyn w Gminie Sulejów* – kwota przyznana i wykorzystana 2 400 tys. zł;
- realizację zadania pn. *Budowa budynku Klubu Sportowego w Różyca z instalacjami wewnętrznymi i zewnętrznymi oraz niezbędną infrastrukturą boisk tj. trybun, ławek rezerwowych, oświetlenia boisk* – przyznano 5 000 tys. zł a wykorzystano 4 335,1 tys. zł;
- realizację zadania pn. *Budowa strażnicy JRG PSP Łódź Olechów – pozostałe roboty i wyposażenie* – przyznano i wykorzystano 2 500 tys. zł;
- realizację zadania pn. *Poprawa izolacji zadaszenia Hali Sportowej MOSIR wraz z uzupełnieniem niezbędnego wyposażenia* – przyznano 1 654,9 tys. zł i wykorzystano 1 654,7 tys. zł;
- realizację zadania pn. *Zakup angiografu wraz z wyposażeniem i adaptacją pomieszczeń dla potrzeb Pracowni Angiografii* – przyznano 5 000 tys. zł i wykorzystano 4 816,9 tys. zł.

Skontrolowane dotacje naliczono z uwzględnieniem potrzeb zgłaszanych przez jednostki, w oparciu o składane przez nie zapotrzebowania. Wyjątek stanowiło udzielenie dotacji na realizację zadania pn. *Rozbudowa ul. Przedborskiej w Piotrkowie Trybunalskim – mieście na prawach powiatu, wraz z towarzyszącą infrastrukturą*, w przypadku której przyznano beneficjentowi dotację w kwocie przekraczającą o 582,2 tys. zł wartość wynikającą z aktualnego zapotrzebowania po rozstrzygniętym postępowaniu przetargowym, naruszając § 5 i 12 rozporządzenia Rady Ministrów z 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa⁵⁸, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

Dysponent weryfikował stopień realizacji celu oraz efekty rzeczowe udzielonych dotacji m.in. na podstawie składanych sprawozdań z realizacji zadań, a także za pomocą danych przekazywanych przez JST za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej. Środki z dotacji przekazywano w terminach umożliwiającą realizację zadania, a dotacje inwestycyjne zatwierdzano w terminie określonym w art. 152 ust. 2 ufp.

Dysponent nie stwierdził wykorzystania badanych dotacji niezgodnie z przeznaczeniem. Jednocześnie w przypadku zadania *Zakup angiografu wraz z wyposażeniem i adaptacją pomieszczeń dla potrzeb Pracowni Angiografii* wszczął postępowanie administracyjne w sprawie zwrotu dotacji oraz wystąpił o opinię prawną w związku z nieterminowym wydatkowaniem środków z wkładu własnego na

⁵⁸ Dz. U. z 2010 r. nr 238 poz. 1579.

realizacji przedmiotowego zadania. Na dzień zakończenia kontroli⁵⁹ postępowanie było w toku.

(akta kontroli str. 1479-2449, 3721-3046, 4751-5167)

W przypadku dotacji na organizację, finansowanie oraz zapewnienie warunków odbywania stażu podyplomowego dla lekarzy i lekarzy dentyistów przyznanej Marszałkowi Województwa Łódzkiego, stwierdzono, że wysokość dotacji obliczana była w oparciu o koszty obsługi zadania naliczane za dany rok budżetowy odrębnie. Zgodnie z art. 15i ust. 1 pkt 3 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentyisty⁶⁰ koszt obsługi tego zadania wynosił 123 zł za każdego finansowanego lekarza stażystę. Jak wyjaśniła Wojewoda Łódzki, realizując ww. umowę kierowano się stanowiskiem Departamentu Budżetu, Finansów i Inwestycji Ministerstwa Zdrowia⁶¹, zgodnie z którym kwota obsługi zadania ustalona została ryczałtowo w wysokości 123 zł za każdego finansowanego w danym roku stażystę i przeznaczona jest na pokrycie wszelkich kosztów związanych z organizacją, finansowaniem i zapewnieniem warunków realizacji zadania, które to stanowisko nie było podważane.

W przypadku trzech zadań: *Rozbudowa ul. Przedborskiej w Piotrkowie Trybunalskim, Budowa budynku Klubu Sportowego w Różyicy z instalacjami wewnętrznymi i zewnętrznymi oraz niezbędną infrastrukturą boisk, tj. trybun, ławek rezerwowych, oświetlenia boisk, Budowa strażnicy JRG PSP Łódź Olechów – pozostałe roboty i wyposażenie*, ze środków z dotacji z rezerwy ogólnej sfinansowano zadania już zrealizowane na kwotę 4 317,2 tys. zł (beneficjent dotacji i wykonawca przed zawarciem umów dotacji, podpisali protokoły odbioru zadań (całościowe lub częściowe), a wykonawca wystawił faktury (dalej „FV”)), co stanowiło naruszenie art. 150, art. 168 ust. 4 up i opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1479-2449, 2528-2536, 2731-3046, 3532-3535, 4435-4491, 4751-5167)

W ŁUW wydatkowano ogółem 651,5 tys. zł, tj. o 17 tys. zł mniej niż w roku poprzednim na realizację zadań podstawowych⁶² wykonywanych przez 116 osób w ramach umów zleceń⁶³, w tym jedną umowę zawarto z pracownikiem własnym ŁUW w przedmiocie podejmowania czynności medycznych oraz zabezpieczania osób znajdujących się w miejscu i w czasie prowadzonej przez egzekutora egzekucji administracyjnej polegającej na opróżnieniu pomieszczeń i odebraniu nieruchomości.

Analiza dobranych losowo czterech umów zlecenia wskazała, że miały one charakter czasowy i dotyczyły realizacji m.in. recenzji dot. porad prawnych, nadzoru inwestorskiego i konsultantów w ochronie zdrowia⁶⁴. Zawarcie umowy zlecenia z własnym pracownikiem ŁUW, zgodnie z wyjaśnieniem Dyrektora Generalnej miało charakter incydentalny, dotyczyło realizacji zadań nieprzewidzianych Regulaminem Organizacyjnym Urzędu i ponadto miało charakter ramowy ze względu na brak możliwości wcześniejszego zaplanowania liczby egzekucji oraz z uwagi na niebezpieczeństwo wystąpienia nieprzewidzianych okoliczności.

(akta kontroli str. 30, 561-650, 3983-4017)

Według sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wydatki na wynagrodzenia w części 85/10 w 2023 r. wyniosły 341 151,9 tys. zł i w porównaniu do roku 2022 zwiększyły się o 67 394,6 tys. zł tj. o 22,5%.

Wzrost wydatków na wynagrodzenia w głównej mierze dotyczył Inspekcji Sanitarnej (29 205,7 tys. zł), PIW (8 428,4 zł) czy ITD.⁶⁵ (1 635,4 zł). Wzrost ten w głównej mierze spowodowany był nowelizacją ustawy budżetowej z przeznaczeniem

⁵⁹ W dniu 2 kwietnia 2024 r.

⁶⁰ Ustawa z 7 lipca 2023 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (Dz. U. z 2023 r. poz. 1516)

⁶¹ Pismo znak: BFR.844.1.2017.EK(1)(1) z 22 lutego 2017 r.

⁶² Zadania podstawowe wykonywane w komórkach merytorycznych.

⁶³ Trwających trzy miesiące lub dłużej, lub powtarzane nieprzerwanie przez ten okres.

⁶⁴ Na podstawie ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o konsultantach w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2024 r., poz. 69)

⁶⁵ Inspekcja Transportu Drogowego.

dotychczasowych środków⁶⁶ na fundusz motywacyjny oraz przyznanymi środkami z rezerw celowych w celu m.in. wyrównania najniższego wynagrodzenia zasadniczego czy zatrudnienia nowych pracowników⁶⁷.

(akta kontroli str. 2499-2510, 4433-4525)

Według sprawozdania Rb-70 przeciętne zatrudnienie⁶⁸ w części 85/10 wyniosło 3 001 osób i wzrosło w porównaniu do 2022 r. o 52 osoby. Wzrost ten dotyczył przede wszystkim Inspektoratu Weterynarii (34) oraz Wojewódzkiej Inspekcji Sanitarnej (9) i spowodowany był zwiększeniem środków finansowych na wynagrodzenia zasadnicze pracowników i zwiększeniem zatrudnienia w PIW, oraz zmniejszeniem długotrwałych nieobecności pracowników oraz zwiększeniem zatrudnienia w WSSE w Łodzi⁶⁹ związanego z realizacją projektu w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 mającego na celu wzmocnienie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego stacji i poprawy efektywności wykonywanych zadań. Przewidywane zatrudnienie w ŁUW wyniosło 881 osób i wzrosło w porównaniu do 2022 r. o sześć osób, co w głównej mierze spowodowane było fluktuacją pracowników oraz kontynuacją realizacji zadań z 2022 r., w zakresie pomocy dla uchodźców z Ukrainy, w tym zwiększonym zapotrzebowaniem na pracowników w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców, w związku ze wzrostem liczby wpływających wniosków o pobyt na terenie RP.

Jednocześnie sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w ŁUW Rb-70 za okres sprawozdawczy do końca IV kwartału sporządzone w dniu 10 stycznia 2024 r. w części „stan na koniec okresu sprawozdawczego” nie uwzględniało osób, które nie otrzymywały za dany okres wynagrodzenia od zakładu pracy, co stanowiło naruszenie § 16 pkt 10 załącznika nr 35 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 26 stycznia 2023 r. zmieniającego rozporządzenie Ministra Finansów z 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁷⁰. Zagadnienie opisane zostało w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 32-38, 2499-2510, 3782-3817, 4433-4525)

Według sprawozdania Rb-70 przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w części 85/10 wyniosło 9 473 zł i było wyższe o 1 737 zł w porównaniu do 2022 r. (7 736 zł). Wzrost ten dotyczył WINB (o 3 209 zł), WSSE (o 2 221 tys. zł), Wojewódzkiego Inspektoratu Farmaceutycznego (o 2 228 zł), WIW w Łodzi (o 2 454 zł) i Kuratorium Oświaty w Łodzi (o 1 907 tys. zł).

W ŁUW wynagrodzenie to wyniosło 8 028 zł i wzrosło w porównaniu do wynagrodzenia w roku poprzednim (6 641 zł) o 1 387 zł.

Wzrost ten w głównej mierze wynikał ze wzrostu o 7,8% wynagrodzeń osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń wynikającymi z ustawy budżetowej i z przyznanymi dodatkowymi środkami na wypłatę dodatków motywacyjnych⁷¹.

Łączny limit wydatków na wynagrodzenia nie został przekroczony. Stwierdzono natomiast przekroczenie planu wydatków na wynagrodzenia w rozdziale 75081 o kwotę 5,5 tys. zł, co szczegółowo opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości* w obszarze nr III *Sprawozdawczość*.

(akta kontroli str. 32-38, 2499-2510, 3782-3817, 4433-4525, 6831-6856)

Wydatki w części 85/10 związane z realizacją świadczeń na rzecz osób fizycznych wyniosły 3 968,6 tys. zł i stanowiły 99,4% planu po zmianach (3 933,7 tys. zł). W porównaniu do roku poprzedniego (3 941,6 tys. zł) wydatki te zwiększyły się

⁶⁶ 3,2% kwoty stanowiącej 5/12 planowanych na 2023 r. wynagrodzeń osobowych i uposażeń, o których mowa w ustawie z dnia 7 lipca 2003 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na 2023 rok oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1586).

⁶⁷ Aplikantów transportu drogowego, wskutek przyjęcia nowych zadań związanych z realizacją tzw. Pakietu Mobilności w drodze ustawy z dnia 26 stycznia 2022 r. o zmianie ustawy o transporcie drogowym, ustawy o czasie pracy kierowców oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r., poz. 209)

⁶⁸ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

⁶⁹ Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Łodzi.

⁷⁰ Dz. U. z 2024 r. poz. 454, dalej: rozporządzenie w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

⁷¹ W związku z ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz. U. 2023 r. poz. 1574)

o 27 tys. zł, co w głównej mierze dotyczyło Kuratorium Oświaty w Łodzi, WIW w Łodzi, WSSE w Łodzi oraz WITD w Łodzi i spowodowane było m.in. wyższymi wydatkami na wypłatę ekwiwalentu za prace zdalną, wypłatami odszkodowań dla byłych pracowników zgodnie z wyrokami sądów oraz wypłatą odpraw i dopłat na wyposażenie pracowników w odzież roboczą.

Dominującą pozycję świadczeń stanowiły stypendia dla uczniów (1 117,2 tys. zł i 99,8% planu po zmianach), zasądzone renty (960,1 tys. zł tj. 99,7%) oraz wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń (982,4 tys. zł tj. 98,7%). Niepełne wykonanie wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych dotyczyło w głównej mierze ŁUW (11,8 zł) oraz WITD w Łodzi (5,8 tys. zł).

(akta kontroli str. 23, 2479, 3774-3817, 4435-4478)

Wynagrodzenia bezosobowe w części 85/10 wyniosły w 2023 r. 36 659,6 tys. zł, tj. 74,3% wydatków poniesionych w 2022 r. (49 319,8 tys. zł) i 96,2% planu po zmianach (38 112,2 tys. zł) i dotyczyły w głównej mierze wydatków na obsługę prawną, sprzątanie pomieszczeń, wynagrodzenie dla lekarzy, techników i pomocy wyznaczonych do badania zwierząt rzeźnych i mięsa, badania zwierząt w obrocie wraz z wystawianiem świadectw zdrowia w WIW w Łodzi (34 647,0 tys. zł)

Spadek wydatków na wynagrodzenia bezosobowe także dotyczył w głównej mierze WIW w Łodzi (12 717,1 tys. zł) i spowodowany był zmniejszeniem kwoty wynagrodzeń wypłacanych lekarzom wyznaczonym za sprawowanie nadzoru nad ubojem, w związku ze zmniejszeniem ubojów w zakładach mięsnych, ubojniach i rzeźniach nadzorowanych przez Inspekcję Weterynaryjną, oraz zmniejszeniem liczby zawieranych umów zleceń z lekarzami weterynarii, w związku z rozliczaniem zawartych umów w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

W ŁUW wydatki na wynagrodzenia bezosobowe wyniosły w 2023 r. 1 316,7 tys. zł i stanowiły 81,4% wydatków planowanych po zmianach (1 617,9 tys. zł) oraz 108,0% wydatków poniesionych w 2022 r. (1 218,8 tys. zł).

(akta kontroli str. 24, 2473-2474)

W 2023 r. nie realizowano zadań przeniesionych w ramach wydatków niewygasających z 2022 r. oraz nie przeniesiono do realizacji na 2024 zadań, które nie wygasły z upływem roku budżetowego.

(akta kontroli str. 2475-2480, 7174)

Wydatki majątkowe w części 85/10, ujęte w ustawie budżetowej na 2023 r. w kwocie 21 753,0 tys. zł, zostały zwiększone w ciągu roku budżetowego do kwoty 106 683,2 tys. zł⁷² (o 84 930,2 tys. zł) decyzjami Ministra Finansów (80 687,6 tys. zł) i decyzjami Wojewody Łódzkiego (4 242,6 tys. zł).

Wydatki majątkowe wykonano w kwocie 96 773,1 tys. zł, tj. 90,7% planu po zmianach. Z wyłączeniem wydatków dysponenta III stopnia, plan wydatków majątkowych w części 85/10 wynosił 15 943,0 tys. zł i obejmował 12 zadań planowanych do realizacji przez państwowe jednostki budżetowe i pięć zadań realizowanych przez JST. W ciągu roku dokonano zwiększenia wydatków majątkowych o 82 102,0 tys. zł⁷³ na realizację 92 nowych zadań oraz na uzupełnienie wydatków na zadania zaplanowane do realizacji. Ponadto dokonano zmiany zakresu rzeczowego trzech zadań na kwotę 176,3 tys. zł i dokonywano przeniesień pomiędzy poszczególnymi zadaniami wydatków majątkowych w kwocie 632,6 tys. zł⁷⁴. Jedna jednostka zrezygnowała z realizacji zadania inwestycyjnego *Termomodernizacja budynków siedziby WIOŚ w Łodzi Delegatury w Piotrkowie Trybunalskim* zaplanowanym

⁷² Łącznie z wydatkami inwestycyjnymi jednostek budżetowych i jednostek samorządowych oraz wydatkami inwestycyjnymi z udziałem środków z UE.

⁷³ Decyzjami Ministra Finansów o 80 616,6 tys. zł i Wojewody Łódzkiego o 1 485,4 tys. zł.

⁷⁴ Przeniesiono dotację celową w kwocie 184,6 tys. zł zaplanowaną dla siedmiu powiatów na zakupy inwestycyjne dla Komend Powiatowych/Miejskich PSP na zadanie *Zakup sprzętu elektronicznego i łączności, informatycznego w tym oprogramowania i licencji, transportowego, pływającego, uzbrojenia, techniki specjalnej, kwaterunkowego i gospodarczego, szkoleniowego i sportowego, medycznego oraz pozostałego* na uzupełnienie wydatków bieżących w tych jednostkach; zmniejszono wydatki zaplanowane dla WSSE w Łodzi na zakup sprzętu laboratoryjnego o łączną kwotę 368,0 tys. zł w celu przeniesienia środków na realizację innych wydatków bieżących; przeniesiono wydatki zaplanowane dla jednej PSSE za zakup samochodu w kwocie 80,0 tys. zł na uzupełnienie wydatków bieżących w tej jednostce.

w kwocie 221 tys. zł z uwagi na brak złożonych ofert w postępowaniu przetargowym oraz brak czasu niezbędnego do wszczęcia kolejnego postępowania.

Z wyłączeniem danych dotyczących dysponenta III stopnia plan wydatków majątkowych po zmianach w części 85/10 wynosił ogółem 98 045,0 tys. zł i wykonany został w kwocie 88 266,9 tys. zł (90,0%), w tym przez państwowe jednostki budżetowe, które wydatkowały 31 185,6 tys. zł tj. 99,3% planu po zmianach, realizując wszystkie zaplanowane zadania; gminy, które wydatkowały 37 647,9 tys. zł tj. 92,5% planu po zmianach, odstępując od realizacji trzech zadań; powiaty, które wydatkowały 17 580,7 tys. zł tj. 75,5% planu po zmianach, realizując wszystkie zaplanowane zadania i samorząd województwa łódzkiego, który wydatkował 9 941,5 tys. zł tj. 98,2% planu po zmianach, realizując wszystkie zaplanowane zadania.

Wydatki majątkowe głównie poniesione zostały przez KW PSP w Łodzi m.in. na: sprzęt transportowy (13 522 tys. zł), sprzęt techniki specjalnej i szkoleniowy (83,8 tys. zł), na współfinansowanie zadań realizowanych w ramach POIS 2014-2020 *usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap V* (3 111,1 tys. zł) i zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych (3 348,7 tys. zł) i mikrobusa (45,1 tys. zł); przez WIW w Łodzi m.in. na zakup samochodów do PIW (1 538,8 tys. zł) i WIW w Łodzi (100 tys. zł), zakup systemu kadrowo-płacowego z rejestracją czasu pracy (86,1 tys. zł) i kontrolerów dostępu wraz z systemem do rejestracji czasu pracy (30,8 tys. zł), zakup zestawu do destylacji i miareczkowania metodą Kjeldahla (159,9 tys. zł); przez WIJHARS w Łodzi⁷⁵ na zakup samochodu osobowego (79,3 tys. zł); przez WIORIN w Łodzi⁷⁶ na zakup dwóch pojazdów hybrydowych (79,5 tys. zł); przez Wojewódzki ITD w Łodzi na zakup czterech samochodów specjalistycznych z zabudową biurową (1 617,7 tys. zł); czy przez WIOŚ w Łodzi na zakup dwóch elektrycznych samochodów osobowych (352,3 tys. zł) wraz z dwiema stacjami ładowania (115,4 tys. zł) i zakupem czterech dronów (94,1 tys. zł).

Pierwotny plan wydatków majątkowych ŁUW na 2023 r. wynosił 5 810,0 tys. zł i przewidywał realizację 10 zadań, z czego z dwóch zadań zrezygnowano tj. z zadania pn. *Rozbudowa pomieszczeń Dyspozytorni Medycznej* (80,0 tys. zł) oraz *Zakup sprzętu komputerowego, oprogramowania, systemów informatycznych* (220,3 tys. zł) odpowiednio z powodu nieuzyskania zgody właściciela terenu na wykonanie prac budowlanych i zajęcie dodatkowej powierzchni pod rozbudowę obiektu oraz z powodu niewystarczających środków i jednoczesnego braku zgody na ich uzupełnienie z rezerwy ogólnej budżetu państwa.

W ciągu roku dokonano zmian wydatków majątkowych do kwoty planu po zmianach 8 638,2 tys. zł. Zmiany wynikały m.in. z wprowadzenia ośmiu nowych zadań (632,6 tys. zł), które dotyczyły m.in. zakupu minibusa na potrzeby dyspozytorni medycznej (193,7 tys. zł), zakupu urządzenia do bezprzewodowej transmisji obrazu video w czasie rzeczywistym z systemów dronowych (98,2 tys. zł), zakupu sprzętu informatycznego do obsługi punktów paszportowych (83,9 tys. zł), zwiększenia środków na zadania już zaplanowane⁷⁷.

W trakcie roku w pełni zrealizowano wszystkie 16 zaplanowanych zadań, ponosząc wydatki w kwocie 8 506,8 tys. zł. W ramach ww. kwoty zrealizowano m.in. zadanie *Dostosowanie nieruchomości przy ul. Łąkowej na potrzeby funkcjonowania Magazynu Przeciwpowodziowego* (1 721,2 tys. zł); *Przebudowę pomieszczeń WBiZK wraz z remontem klatki schodowej* (5 215,0 tys. zł); *Zakup sprzętu komputerowego, oprogramowania, systemów informatycznych ŁUW* (462,5 tys. zł), *Zakup pojazdu do transportu psów służbowych dla Państwowej Straży Granicznej* (215,1 tys. zł).

Niewykorzystanie w pełni środków w kwocie 131,3 tys. zł wynikało w głównej mierze z oszczędności przetargowych i zakupowych.

⁷⁵ Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Łodzi.

⁷⁶ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Łodzi.

⁷⁷ W przypadku zadania „Zaprojektowanie i wykonanie obiektu małej architektury” dokonano najpierw zwiększenia planu wydatków na kwotę 186 tys. zł a następnie zmniejszenia na kwotę 1,7 tys. zł.

Zmiany w planie wydatków majątkowych wynikały z faktycznych potrzeb, a przeniesień między działami i paragrafami klasyfikacji budżetowej, dokonano zgodnie z dyspozycją art. 171 ust. 3 i 4 ufp.

(akta kontroli str. 9-12, 21-22, 27, 2463-242472, 2480,2483-2488, 2494-2495, 2510-2529)

Na dzień 31 grudnia 2023 r. zobowiązania w części 85/10 wyniosły 34 732,7 tys. zł i były wyższe od wykazanych w roku 2022 r. o 6 444,7 tys. zł (28 288,0 tys. zł). Zobowiązania dotyczyły przede wszystkim dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz nagród rocznych dla funkcjonariuszy z 2023 r. (23 429,7 tys. zł), pochodnych od dodatkowego wynagrodzenia (5 707,8 tys. zł) i wynagrodzeń bezosobowych, w szczególności dla osób wyznaczonych do wykonywania czynności w imieniu Inspekcji Weterynaryjnej (1 741,3 tys. zł). Wzrost zobowiązań w 2023 r. dotyczył w głównej mierze WSSE w Łodzi (3 069,6 tys. zł) oraz WIW w Łodzi (659,6 tys. zł) i dotyczył wzrostu dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2023 r. wraz z pochodnymi w konsekwencji podwyżek wynagrodzeń za 2023 r. oraz sfinansowania wynagrodzeń osób z Ukrainy zatrudnionych w Państwowej Inspekcji Sanitarnej w związku z projektem *Wzmocnienie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego Polski* oraz wzrostu cen wywozu odpadów, czynności weterynaryjnych usług pocztowych. Zobowiązania ogółem ŁUW wynosiły 7 102,5 tys. zł⁷⁸ i były wyższe od zobowiązań za 2022 r. o 1 572,6 tys. zł (5 529,9 tys. zł) i dotyczyły w głównej mierze dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z kosztami pracodawcy. Wzrost zobowiązań w 2023 r. wynikał przede wszystkim ze wzrostu wynagrodzenia.

(akta kontroli str. 3782-3817, 4435-4471, 6347-6384)

Na koniec 2023 r. w części 85/10 wystąpiły zobowiązania wymagalne w kwocie 0,4 tys. zł, które dotyczyły zwrotu kosztów czterech postępowań sądowych i zastępstwa procesowego. Należności uiszczono w styczniu 2024 r.

W trakcie roku budżetowego ŁUW poniósł wydatki na odsetki od płatności w kwocie 49,4 tys. zł w związku z koniecznością uregulowania zobowiązań wynikających z wyroków sądowych.

(akta kontroli str. 6-12, 47-78, 2496-2498, 3818)

Szczegółowym badaniem pod kątem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności objęto 88 wydatków⁷⁹ w wysokości 12 900,9 tys. zł (9,3%)⁸⁰. Próbkę do badania dobrano metodą monetarną⁸¹ z pozapłacowych wydatków budżetu państwa (44 pozycje o wartości 11 624,3 tys. zł) oraz metodą celową (1 276,6 tys. zł). Badane dowody dotyczyły wydatków majątkowych (7 069,9 tys. zł) i wydatków bieżących jednostek budżetowych (5 831,0 tys. zł).

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano w granicach kwot określonych w planie finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Realizacja wydatków objętych badaniem była zgodna z zasadami gospodarowania środkami publicznymi.

Wydatki majątkowe wprowadzono na stan środków trwałych w terminie, o którym mowa w art. 16d ust. 2 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych⁸², z jednym wyjątkiem dotyczącym zakupionych komponentów sieci kampusowej, które wprowadzono do ewidencji z trzymiesięcznym opóźnieniem, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

⁷⁸ Według sprawozdania Rb-BZ1 za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2023 r. sporządzonego w dniu 11 marca 2024 r.

⁷⁹ W 2023 r. w ŁUW wydatkowano kwotę 275,5 tys. zł z BŚE jedynie na wynagrodzenia w ramach realizacji Programu *Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027* tj. §§ 4017, 4027, 4117, 4127, 4027, 4117, 4127.

⁸⁰ Wydatki ponoszone w rozdziałach: 60031 – 105,2 tys. zł, 70005 – 90,5 tys. zł, 75011 – 6 288,9 tys. zł, 75212 – 6,8 tys. zł, 75421 – 2 905 tys. zł, 85146 – 577,9 tys. zł, 85157 – 2 549,7 tys. zł, 85195 – 335 tys. zł, 85321 – 42,0 tys. zł.

⁸¹ Metoda uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji.

⁸² Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2805)

Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono nierzetelną weryfikację załączników do FV przekazywanych przez podmioty lecznicze w związku z wypłatą dodatku dla kierownika specjalizacji za opiekę nad stażystą, co opisano w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 39-766)

Zgodnie ze sprawozdaniem o udzielonych zamówieniach w ŁUW w 2023 r. udzielono 646 zamówień na łączną kwotę 16 428,1 tys. zł.

Badaniem prawidłowości udzielania zamówień publicznych objęto trzy postępowania skutkujące wydatkami poniesionymi w 2023 r. na łączną kwotę netto 5 016,7 zł i kwotę brutto 6 144,2 zł, dotyczące:

- przebudowy pomieszczeń Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego⁸³ ŁUW wraz z remontem klatki schodowej, na kwotę netto 4 773,9 tys. zł i brutto 5871,9 tys. zł, dokonanej w trybie art. 275 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁸⁴, tj. w trybie podstawowym bez przeprowadzenia negocjacji,
- zakupu niezbędnego sprzętu informatycznego w celu zapewnienia pełnej funkcjonalności czterech uniwersalnych stanowisk pracy do obsługi paszportowej w dwóch nowo tworzonych punktach paszportowych ŁUW, które zostały zlokalizowane w Tomaszowie Mazowieckim i Radomsku oraz zakup czytnika linii papilarnych celem doposażenia istniejącego stanowiska paszportowego w Łodzi za kwotę netto 127,9 tys. zł oraz brutto 157,4 tys. zł, dokonanego z pominięciem przepisów upzp na podstawie art. 11 ust. 4 pkt 1 tej ustawy, zgodnie z którym przepisów upzp nie stosuje się do zamówień dotyczących wytwarzania blankietów dokumentów publicznych, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych⁸⁵ oraz ich personalizacji lub indywidualizacji,
- usługi produkcji i emisji audycji telewizyjnych pn. *Dobre zmiany w Łódzkiem* dotyczących informowania społeczeństwa o projektach realizowanych przez Wojewodę na kwotę netto i brutto 114,9 tys. zł (usługa zwolniona z VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 34 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług), dokonanego w oparciu o ustawowe przesłanki wyłączenia stosowania upzp na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 4 i 5 upzp, w myśl którego przepisów tej ustawy nie stosuje się do zamówień, których przedmiotem jest nabycie audycji i materiałów do audycji lub ich opracowanie, produkcja lub koprodukcja, jeżeli są przeznaczone na potrzeby świadczenia audiowizualnych usług medialnych lub radiowych usług medialnych - udzielanych przez dostawców audiowizualnych lub radiowych usług medialnych, a także do zamówień których przedmiotem jest zakup czasu antenowego lub audycji od dostawców audiowizualnych lub radiowych usług medialnych.

Badanie wykazało, że wyboru wykonawców dokonano zgodnie z przepisami upzp i regulacjami aktów wewnętrznych z zachowaniem zasad uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców. Realizacja zamówień była zgodna z treścią zawartych umów.

W Urzędzie zapewniono terminową publikację aktualnych planów postępowań o udzielenie zamówień oraz wywiązano się z obowiązku przekazania Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach, a także z obowiązku zamieszczenia w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o zamówieniu dotyczącym przebudowy pomieszczeń WBIZK ŁUW oraz ogłoszenia o wynikach tego postępowania.

Wydatkowana w 2023 r. kwota z tytułu ww. zamówień wyniosła 6 144,2 tys. zł i stanowiła 4,4 % wydatków ŁUW.

(akta kontroli str. 904-952)

⁸³ WBIZK ŁUW

⁸⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 ze zm., dalej: upzp

⁸⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 1006

Działania nadzorcze w obszarze wydatków realizowane były przez Wojewodę Łódzkiego poprzez dokonywanie okresowych analiz wykonania budżetu państwa obejmujących m.in. prawidłowość wykorzystania środków finansowych, w tym w zakresie zgodności poniesionych wydatków z przeznaczeniem, przekazywania i wykorzystania dotacji oraz badania stopnia realizacji przewidzianych zadań. Przeprowadzenie analizy dokumentowano w formie okresowych informacji z wykonania budżetu państwa w układzie klasyfikacji budżetowej oraz zadaniowej, zawierających wnioski i zalecenia kierowane do jednostek podległych i nadzorowanych.

W 2023 r. WFiB ŁUW przeprowadził sześć kontroli, których przedmiotem była problematyka wydatkowania środków publicznych, obejmujących m.in. przestrzeganie w toku wykonywania budżetu procedur kontroli zarządczej, zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, dokonywania wydatków z uwzględnieniem przepisów dotyczących zamówień publicznych. Kontrole przeprowadzono w WIOŚ w Łodzi, Kuratorium Oświaty w Łodzi, Państwowej Straży Rybackiej w Łodzi z siedzibą w Sieradzu, WIORiN w Łodzi, WITD w Łodzi, WIJHARS w Łodzi. Ponadto w 2023 r. ww. Wydział przeprowadził sześć kontroli wydatków na dotacje⁸⁶. W wyniku przeprowadzonych kontroli zobowiązano kierowników kontrolowanych jednostek do usunięcia stwierdzonych uchybień oraz do podjęcia działań mających na celu zapobieżenie ich powstawaniu na przyszłość.

Ilość kontroli przeprowadzana przez pracowników ŁUW uzależniona była od stanu kadrowego Oddziału Kontroli Finansowej WFiB. W 2023 r. kontynuowano działania związane z uzupełnianiem wakatów⁸⁷ w ww. Oddziale oraz szkoleniem nowozatrudnionych pracowników. Zgodnie z wyjaśnieniem Dyrektora Generalnej ŁUW główną przyczyną wakatów była fluktuacja pracowników spowodowana odchodzeniem pracowników na emeryturę lub rozwiązywaniem przez pracowników zatrudnienia w związku ze zmianą pracodawcy. Celem pozyskania nowych pracowników na pojawiające się i istniejące wakaty ogłaszane są nabory, w tym skierowano pismo do Stowarzyszenia Księgowych w Polsce Oddział Okręgowy w Łodzi z prośbą o umieszczanie informacji na temat trwających naborów, na ich stronach internetowych.

(akta kontroli str. 7174, 3128-3284, 3832, 3866)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Łódzkim Urzędzie Wojewódzkim w 2023 r. udzielono w dniu 17 listopada 2023 r. z rezerwy ogólnej budżetu państwa dotacji na dofinansowanie zadania pn. Rozbudowa ulicy Przedborskiej w Piotrkowie Trybunalskim – mieście na prawach powiatu wraz z towarzyszącą infrastrukturą, na podstawie umowy nr 21/RT.III/202388 w zawyżonej o 582,2 tys. zł kwocie 2 325,8 tys. zł, wynikającej z pierwotnego, zgłoszonego przez JST kosztorysu, pomimo że pismem z 18 października 2023 r. oraz pismem z dnia

⁸⁶ Jedna kontrola realizacji zadania własnego gmin w ramach 1 i 2 modułu rządowego wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu”; jednak kontrola realizacji „Rządowego Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiak na lata 2022-2024”; dwie kontrole realizacji zadań powierzonych dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych – jedna kontrola zwrotu części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych z województwa łódzkiego oraz na pokrycie kosztów postępowania w sprawie jego zwrotu poniesionego przez gminy; jedna kontrola realizacji zadań własnych JST polegających na organizowaniu i świadczeniu usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach programu „Opieka75+”.

⁸⁷ W WFiB ogółem 6,5 etatu wg stanu na 1 stycznia 2023 r. i 5 etatów, w tym jedna długotrwała nieobecność, wg stanu na dzień 18 marca 2024 r. W ww. Oddziale dwa wakaty według stanu na 31 grudnia 2023 r., jeden pracownik przeniesiony do Oddziału Wydatków i Dochodów Budżetowych w WFiB w związku z koniecznością realizacji dużej liczby zadań oraz niedoborem kadrowym, oraz jeden zamrożony wakat na poczet Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców.

⁸⁸ Zarządzeniem nr 368 Prezes Rady Ministrów przyznał Wojewodzie Łódzkiemu, z ogólnej rezerwy budżetowej, środki finansowe, z przeznaczeniem dla Miasta Piotrków Trybunalski na dofinansowanie zadania pn. *Rozbudowa ulicy Przedborskiej w Piotrkowie Trybunalskim – mieście na prawach powiatu wraz z towarzyszącą infrastrukturą* w kwocie 2 325,8 tys. zł

26 października 2023 r. Prezydent Miasta Piotrkowa Trybunalskiego zgłosił do ŁUW, że z uwagi na zakończone postępowanie przetargowe zmianie uległa całkowita kwota zadania z kwoty 3 958,7 tys. zł, w tym ze środków własnych 1 632,9 tys. zł i z dotacji 2 325,8 tys. zł do kwoty ogółem 2 778,4 tys. zł, w tym z dotacji 1 743,7 tys. zł. Powyższe działanie stanowiło naruszenie § 5 i § 12 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa, zgodnie z którymi to przepisami łączna kwota środków z budżetu państwa nie może być wyższa niż wartość kosztorysowa inwestycji określona przy rozpoczęciu jej realizacji, obejmująca koszty przygotowania do realizacji, koszty robót budowlanych, koszty nadzoru nad wykonywaniem robót budowlanych i koszty pierwszego wyposażenia. Jeżeli wartość kosztorysowa inwestycji została obniżona w czasie jej realizacji, to łączną kwotę środków budżetu państwa, ustaloną na finansowanie tej inwestycji, dysponent zmniejsza o taki sam procent, o jaki była obniżona wartość kosztorysowa inwestycji oraz pisemnie zawiadamia o tym inwestora.

(akta kontroli str. 1918-2274)

Zgodnie z wyjaśnieniem Wojewody nie sporządzono aneksu do umowy, gdyż zakres rzeczowy zadania został zrealizowany. Niewykorzystane środki zostały zwrócone do budżetu państwa. Zmiana ww. decyzji, wymagałaby korekty wniosku Beneficjenta oraz zmiany Zarządzenia Prezesa Rady Ministrów, a także ponownej analizy wniosku oraz wystąpienie o opinię do MFiPR⁸⁹ co do celowości zmiany decyzji.

(akta kontroli str. 3482-3510, 4433-4499)

NIK wskazuje, że powyższe działanie skutkowało ponadto niewystąpieniem do Prezesa Rady Ministrów o korektę decyzji przyznającej środki z rezerwy ogólnej, uniemożliwiając rozdysponowanie ww. środków innym podmiotom na realizację innych nieprzewidzianych i nagłych zdarzeń losowych.

2. W Łódzkim Urzędzie Wojewódzkim w 2023 r. sfinansowano z dotacji z rezerwy ogólnej budżetu państwa faktury wystawione przez beneficjentów trzech dotacji po podpisaniu protokołów odbioru (całościowych lub częściowych), przed przyznaniem środków z dotacji, co stanowiło naruszenie art. 168 ust. 4 w związku z art. 150 ufp, zgodnie z którym wykorzystanie dotacji następuje przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona. Powyższe stwierdzono w następujących trzech przypadkach:
 - *Budowa strażnicy JRG PSP Łódź Olechów* - dotacja w kwocie ogółem 2 500 tys. zł, dla której środki dotacji przyznano zarządzeniem nr 583 Prezesa Rady Ministrów z 15 listopada 2023 r.⁹⁰, którymi sfinansowano FV wystawioną w dniu 24 lipca 2023 r. na kwotę 3 605,6 tys. zł, w tym z dotacji 2 500 tys. zł;
 - *Rozbudowa ul. Przedborskiej w Piotrkowie Trybunalskim* - dotacja w kwocie ogółem 2 325,8 tys. zł, środki dotacji przyznano zarządzeniem nr 368 z 4 września 2023 r., umowę dotacji zawarto w dniu 17 listopada 2023 r.⁹¹, a pod rozliczenie dotacji przyjęto FV z 31 października 2023 r. na kwotę 258,8 tys. zł i 31 października 2023 r. na kwotę 162,4 tys. zł;
 - *Budowa budynku Klubu Sportowego w Rózycy z instalacjami wewnętrznymi i zewnętrznymi oraz niezbędną infrastrukturą boisk tj. trybun, ławek rezerwowych, oświetlenia boisk* - dotacja w kwocie ogółem 5 000,0 tys. zł, przyznana zarządzeniem nr 119 z 5 maja 2023 r.⁹², udzielona na podstawie umowy zawartej w dniu 15 września 2023 r., pod rozliczenie której przyjęto

⁸⁹ Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

⁹⁰ Decyzja MF z 15 listopada 2023 r.

⁹¹ Decyzja MF z 6 października 2023 r.

⁹² Decyzja MF z 7 września 2023 r.

FV z 3 sierpnia 2023 r. na kwotę 501,6 tys. zł i 11 września 2023 r. na kwotę 894,4 tys. zł

(akta kontroli str. 1435-1436, 1453-1455, 1462-1464, 1798-2276, 4994, 5048-5094, 5131-5161)

Zgodnie z wyjaśnieniem Wojewody (...) wnioskowana kwota 2 500 tys. zł niezbędna była do pokrycia kosztów realizowanego zadania, (...) oraz pozostałych zobowiązań wynikających z podpisanych umów. W 2023 r. realizowane były prace niezbędne do ukończenia rozpoczętej przedmiotowej inwestycji. W lipcu 2023 r. została wystawiona faktura, która z uwagi na przedłużający się proces uzyskania decyzji przyznającej Beneficjentowi środki z dotacji budżetu państwa oraz brak środków własnych, czekała na opłacenie z ewentualnie uzyskanych środków dotacyjnych.

Odnosząc się do dotacji dla Miasta Piotrkowa Trybunalskiego Wojewoda wyjaśniła, że przedmiotowe faktury zostały wystawione przez Wykonawcę w dniu 31 października 2023 r., nie były opłacone przez Beneficjenta. Termin płatności tych faktur przypadał na dzień 15 grudnia 2023 r. Beneficjent chcąc wywiązać się z umowy z Wykonawcą, dokonał płatności ww. faktur w dniu 14 grudnia 2023 r. (w tym również środkami z dotacji) jak wynika z opisów do faktur załączonych do sprawozdania z wykorzystania dotacji przysłanego w dniu 17 stycznia 2024 r.

Z kolei odnosząc się do dotacji dla Gminy Koluszki Wojewoda wyjaśniła, że faktury VAT (...), które zostały wystawione przez Wykonawcę, nie były opłacone przez Beneficjenta. Termin płatności faktury VAT Nr 6/U/08/2023 przypadał na dzień 22 września 2023 r., natomiast faktury Nr 9/U/09/2023 na dzień 10 października 2023 r. Beneficjent chcąc wywiązać się z umowy z Wykonawcą, dokonał płatności ww. faktur w dniu 22 września 2023 r. (w tym również środkami z dotacji) jak wynika z opisów do faktur załączonych do sprawozdania z wykorzystania dotacji przysłanego w dniu 15 stycznia 2024 r.

(akta kontroli str. 4438-4499)

W ocenie NIK, w świetle art. 168 ust. 4, w zw. z art. 150 ufp dotacja celowa ma służyć finansowaniu lub dofinansowaniu realizacji zadań publicznych, które istnieją w dacie przyznania prawa do jego finansowania (lub dofinansowania). Tym samym dopiero po przyznaniu prawa do dotacji można mówić o realizacji zadania publicznego. Na powyższe wskazuje także pismo⁹³ z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, przekazane pod jedno z ww. zadań, w którym wskazano, że środki z rezerwy ogólnej nie mogą być przeznaczane na zadania już zrealizowane, w tym na opłacenie faktur.

3. W ŁUW z blisko trzymiesięcznym opóźnieniem w dniu 30 czerwca 2023 r. wprowadzono do ewidencji środków trwałych (zaksięgowano Wn011/Ma800) zakupione komponenty sieci kampusowej na kwotę ogółem 3 135,9 tys. zł na podstawie dwóch FV: wystawionej w dniu 23 grudnia 2022 r. na kwotę 2 673 tys. zł i wystawionej w dniu 30 marca 2023 r. na kwotę 462,5 tys. zł. Końcowy protokół odbioru robót (III etap) strony podpisały w dniu 20 marca 2023 r.⁹⁴

Powyższe działanie stanowiło naruszenie art. 16d ust. 2 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, zgodnie z którym składniki majątku, o których mowa w art. 16a-16c, wprowadza się do ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych zgodnie z art. 9 ust. 1, najpóźniej w miesiącu przekazania ich do używania. Późniejszy termin wprowadzenia uznaje się za ujawnienie środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej, o których mowa w art. 16h ust. 1 pkt 4.

⁹³ BPRM.RO.5031.726.2023.AWA z 22 sierpnia 2023 r.

⁹⁴ Po zainstalowaniu urządzeń i osiągnięciu funkcjonalności sieci kampusowej.

(akta kontroli str. 47-48, 651- 768)

Zgodnie z wyjaśnieniem Dyrektor Generalnej dokument OT wpłynął do Oddziału Wydatków ŁUW w dniu 29 maja 2023 r. Dokument nie został przyjęty do miesiąca maja 2023 r., gdyż podjęto decyzję o konieczności weryfikacji prawidłowości wystawienia tego dokumentu. Sprawa w dniu 30 czerwca 2023 r. została przekazana przez poprzedniego Kierownika Oddziału Wydatków ŁUW, jako niezakończona do Głównego Księgowego Urzędu, który podjął decyzję o przyjęciu tego dokumentu do miesiąca czerwca 2023 r.

(akta kontroli str. 3828-3879, 3983-4017)

4. W ŁUW w sposób nierzetelny weryfikowano przed dokonaniem wypłaty środków rozliczenia składane przez siedem podmiotów leczniczych w przedmiocie finansowania dodatków do wynagrodzenia dla kierowników specjalizacji. Powyższe stwierdzono w 16 przypadkach naliczania dodatku dla lekarzy na 63 badane (25,4%), w tym w 13 przypadkach nie zweryfikowano błędnego wyliczenia dodatku przez jednostkę na kwotę ogółem 1 450,9 zł, a w dwóch przypadkach przyjęto rozliczenie pomimo braku wszystkich wymaganych do weryfikacji danych, tj. m.in. informacji o etacie lekarza.

(akta kontroli str. 39-479)

Zgodnie z wyjaśnieniem Dyrektor Generalnej powyższe wynika z błędów wyliczenia dokonanych przez poszczególne jednostki. Wyjaśniono ponadto, że weryfikacją zajmuje się czterech pracowników⁹⁵ Oddziału Zdrowia Publicznego ŁUW, a weryfikacja obejmuje sprawdzanie za pomocą Systemu Monitorowania Kształcenia Pracowników Medycznych czy dany lekarz odbywa szkolenie specjalizacyjne w danej jednostce w danym okresie rozliczeniowym i czy dany kierownik specjalizacji faktycznie nadzoruje odbywanie specjalizacji wskazanych lekarzy, oraz zgodność kwoty wskazanej na FV z załącznikami⁹⁶. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości faktury lub innego dowodu księgowego, dokumenty zwracane są do jednostki szkolącej w celu poprawy lub niezgodności wyjaśniane są na bieżąco z działem kadr danej jednostki.

(akta kontroli str. 3983-4017)

5. Sprawozdanie Rb-70 dysponenta III stopnia ŁUW sporządzone w dniu 10 stycznia 2024 r. w kol. 11 „Stan na koniec okresu sprawozdawczego” nie obejmowało osób, które nie otrzymały za dany okres wynagrodzenia od zakładu pracy, co stanowiło naruszenie § 16 pkt 10) rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej, zgodnie z którym w ww. kolumnie 11 wykazuje się liczbę zatrudnionych w ostatnim dniu okresu sprawozdawczego w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. Powyższe skutkowało wykazaniem 889,3 osób zamiast 937,5 osób.

Zgodnie z wyjaśnieniem Dyrektor Generalnej powyższe wynikało z przeoczenia zmiany przepisów przez pracownika sporządzającego sprawozdanie.

(akta kontroli str. 32, 3828-3838, 4433-4507)

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu faktycznego

Zrealizowane w części 85/10 wydatki budżetu środków europejskich w kwocie 45 096,6 tys. zł stanowiły 89,9% planu po zmianach i były wyższe od wydatków poniesionych w 2022 r. 39 649 tys. zł. Kwota 36 424,3 tys. zł uruchomiona została z rezerwy celowej poz. 98, a kwota 1 367,3 tys. zł z rezerwy celowej poz. 99.

Wydatki poniesione zostały na zadania realizowane w ramach POIiŚ⁹⁷ przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi (29 267,1 tys. zł) w głównej mierze w związku z realizacją projektu pn. *Wsparcie systemu ratowniczo-*

⁹⁵ Według stanu na 27 marca 2023 r. weryfikacji podlega 2353 lekarzy realizujących specjalizacje oraz 1321 kierowników specjalizacji.

⁹⁶ Załącznik nr 1 stanowił „Wykaz kierowników specjalizacji sprawujących nadzór nad lekarzem/lekarzem dentystą odbywającym szkolenie specjalizacyjne w jednostce szkolącej” a załącznik nr 2 stanowiła „Informacja o braku sprawowania bezpośredniego nadzoru nad lekarzem/lekarzem dentystą przez kierownika specjalizacji”.

⁹⁷ Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014 – 2020.

gaśniczego (10 035,8 tys. zł) m.in. na sprzęt analityczny (772,3 tys. zł), zestawy ratownicze dla ciężkiej grupy poszukiwawczo-ratowniczej (3 251,2 tys. zł), samochód specjalny wsparcia dekontaminacji (1 328,4 tys. zł), zdalnie sterowany pojazd do gaszenia pożarów z platformą do transportu (1 789,0 tys. zł), zestaw logistyczny dla ciężkiej grupy poszukiwawczo-ratowniczej (1 998,8 tys. zł); oraz projekt *Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap V* (19 231,3 tys. zł) na średnie i ciężkie samochody ratowniczo-gaśnicze (18 976 tys. zł) i mikrobus (255,3 tys. zł); oraz przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w związku z realizacją projektu *Wzmocnienie infrastruktury WSSE w Łodzi w celu zwiększenia efektywności działania* (9 348,5 tys. zł) w głównej mierze na zakup sprzętu laboratoryjnego, oraz Projekt *Wzmocnienie infrastruktury powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych w celu zwiększenia efektywności ich działania* (2 566,5 tys. zł), w głównej mierze na zakup sprzętu laboratoryjnego i informatycznego.

Ponadto w ramach POWEiR⁹⁸ WSSE w Łodzi wraz z 20 PSSE wykorzystano środki (1 202,7 tys. zł) na sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników zaangażowanych w realizację projektu *Wzmocnienie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego Polski* w ramach działania 7.1 Oś priorytetowa VII Wsparcie REACT-EU dla obszaru zdrowia. W ramach FERS⁹⁹ ŁUW wykorzystał 57,7 tys. zł na finansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników zaangażowanych w realizację projektu i wydatkował 2 654,1 tys. zł na tworzenie oraz funkcjonowanie nowych miejsc opieki realizowanych w ramach programu *Maluch+ 2022-2029* wraz z kosztami obsługi, w tym 217,8 tys. zł przez ŁUW na sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników zaangażowanych w realizację projektu i 2 436,3 tys. zł przez podmioty niepubliczne zaangażowane w projekt.

Łączna kwota niewykorzystanych środków z BŚE wynosiła 5 079,0 tys. zł i dotyczyła w głównej mierze braku realizacji przez podmioty niepubliczne zadań związanych z tworzeniem oraz funkcjonowaniem nowych miejsc opieki realizowanych w ramach programu *Maluch+* (4 622,3 tys. zł).

Środki z rezerwy poz. 98 wykorzystano w kwocie 31 524,7 tys. zł tj. 86,5%, a z rezerwy poz. 99 w kwocie 1 230,7 tys. zł tj. 90%. Analiza trzech decyzji przyznających środki z rezerwy BŚE w kwocie 5 726,7 tys. zł¹⁰⁰ wykazała, że wydatki wynikały z faktycznych potrzeb i poniesione zostały na cele określone w decyzjach Ministra Finansów. Niewykorzystane środki w głównej mierze dotyczyły realizacji w 2023 r. programu *Maluch+*. Zgodnie z wyjaśnieniem Dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej ŁUW realizacja ww. programu po rocznej przerwie, w nowej formule, zmieniającej sposób finansowania, spowodowała liczne trudności od momentu aplikowania przez beneficjentów do programu, poprzez zawieranie umów do chwili złożenia zapotrzebowania na środki.

(akta kontroli str. 2481, 2552, 2486-2491, 2533-2538, 3047-3127, 3566-3575)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Stwierdzone
nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2023 r. przez kontrolowaną jednostkę. Powyższą ocenę uzasadnia realizacja skontrolowanych wydatków w sposób zgodny z zasadami gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w up i aktach wykonawczych. Nadzór nad wykorzystaniem środków prowadzony był w sposób rzetelny. Stwierdzone nieprawidłowości, polegające na: zawyżeniu udzielonej JST dotacji, sfinansowaniu ze środków z dotacji zadań wykonanych przez beneficjentów przed zawarciem umowy dotacji, nieterminowym wprowadzeniu środków trwałych do prowadzonej ewidencji czy błędnym sporządzeniu sprawozdania Rb-70, z uwagi na skalę nieprawidłowości lub formalny charakter, nie spowodowały obniżenia oceny.

⁹⁸ Program Operacyjny Wiedza Edukacja i Rozwój 2014-2020

⁹⁹ Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 Profesjonalne wsparcie w zakresie wdrażania przepisów ustawy o ekonomii społecznej

¹⁰⁰ Rezerwa poz. 98 – 5 661,4 tys. zł i poz. 99 – 65,3 tys. zł.

3. Sprawozdawczość

3.1 Sprawozdania

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych/łącznych sprawozdań za 2023 r. przez dysponenta części 85/10 – województwo łódzkie i rocznych sprawozdań jednostkowych ŁUW (dysponenta III stopnia) jak również sprawozdań jednostkowych dysponenta części 85/10:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdanie za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

NIK w ramach przedmiotowej kontroli P/24/001 przeprowadziła kontrolę sprawozdań miesięcznych za maj, czerwiec, październik i listopad 2023 r., gdzie sprawdzeniem objęto m.in. prawidłowość sporządzenia wybranych sprawozdań oraz terminowość ich przekazania.

(akta kontroli str. 6564)

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 85/10 - województwo łódzkie na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek).

Sprawozdania łączne jednostkowe oraz roczne dysponenta części 85/10 – województwo łódzkie i jednostkowe ŁUW zostały sporządzone terminowo. Kwoty w nich wykazane, poza sprawozdaniami Rb-28¹⁰¹ oraz Rb-BZ1¹⁰² były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz prawidłowe pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Stwierdzono jednak, że sprawozdania Rb-28 za październik oraz roczny za 2023 r. nie były spójne z ewidencją księgową ŁUW, a sprawozdanie RB-BZ1 sporządzono w obowiązującym terminie ale wykazano w nim wartości zerowe. W następstwie czynności kontrolnych sprawozdanie RB-BZ1 skorygowano zgodnie z wartościami ujętymi w ewidencji księgowej ŁUW.

Ponadto w sprawozdaniu rocznym Rb-28 w rozdziale 75081 paragrafie 4010 wykazano wydatkowanie środków w wys. 5,4 tys. zł z przekroczeniem planu. Ustalono również, że obowiązujące w ŁUW Zarządzenie Nr 18/2014 Dyrektora Generalnego Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi z dnia 1 października 2014 r. w sprawie ustalenia zasad i procedur realizacji zadań służb finansowo - księgowych Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi - dysponenta III stopnia części budżetowej 85/10 -

¹⁰¹ Sporządzonych za październik 2023 oraz rocznym za 2023 r.

¹⁰² Roczny za 2023 r.

województwo łódzkie¹⁰³ zawierało nieaktualne procedury w zakresie sposobu przekazywania sprawozdań Rb-28UE oraz Rb-28 Programy, a polityka rachunkowości ŁUW¹⁰⁴ nie była dostosowana do faktycznie występujących operacji w zakresie wydatkowania z budżetu państwa środków na realizację projektów¹⁰⁵ współfinansowanych ze środków europejskich. Szerzej na temat powyższych rozbieżności w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

Ponadto w sprawozdaniu Rb-27 ŁUW za 2023 r. ujęto niespisaną w terminie, nieściągalną należność w wysokości 38,2 tys. zł, co szczegółowo opisano w Obszarze I *Dochody budżetowe – windykacja należności*.

(akta kontroli str. 3828-4029, 4433-4736, 5972-7072, 7094-7173)

Wojewoda wyjaśnił, że służby finansowe dysponenta części 85/10 – województwo łódzkie w ramach prowadzonego nadzoru nad prawidłowością sporządzania sprawozdań budżetowych przez ŁUW, przeprowadzały szczegółową analizę otrzymanych sprawozdań, a w przypadku stwierdzenia niezgodności w przekazywanych sprawozdaniach informowano telefonicznie lub pisemnie o potrzebie złożenia wyjaśnień lub stosownej korekty. Ponadto Wojewoda wyjaśnił, że pismami¹⁰⁶ z dnia 1 lutego 2024 r. oraz 13 lutego 2024 r. zwrócono się do dysponenta III stopnia o przekazywanie wraz ze sprawozdawczością budżetową i statystyczną dokumentacji¹⁰⁷ umożliwiającej kontrolę merytoryczną sprawozdań. Wojewoda wskazał, że do dnia złożenia wyjaśnień¹⁰⁸, ŁUW nie wywiązał się z prośby w zakresie przekazywania dodatkowej dokumentacji.

(akta kontroli str. 4433-4736)

Dysponent części sprawował nadzór w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań jednostek podległych. W 2023 r. rozpoczęto sześć kontroli¹⁰⁹, których przedmiotem była m.in. wiarygodność sprawozdań budżetowych, z czego w jednym przypadku¹¹⁰ stwierdzono nieprawidłowość w zakresie zgodności ewidencji księgowej ze sprawozdaniami Rb-23, Rb-27, Rb-28 za 2022 r. w odniesieniu do pozycji „Środki otrzymane z Min. Finansów lub od dysponenta wyższego stopnia”.

Stosowany system kontroli zarządczej co do zasady zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań.

(akta kontroli str. 4040-4278, 5168-5173)

W ŁUW zrealizowano wniosek z poprzedniej kontroli budżetowej dotyczący podjęcia działań celem odpisania z ksiąg rachunkowych przedawnionych odsetek i ujęcia ich w ewidencji pozabilansowej.

(akta kontroli str. 4040-4278)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) W sprawozdaniach ŁUW:
 - a) Rb-28¹¹¹ (rocznym) za 2023 r.:

¹⁰³ Dalej: zarządzenie w sprawie zasad i procedur BKPiB.

¹⁰⁴ Stanowiąca załącznik do Zarządzenia nr 3/2023 Dyrektora Generalnego Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi z dnia 24 stycznia 2023 r. w sprawie ustalenia Polityki rachunkowości Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi – dysponenta III stopnia części budżetowej 85/10 – województwo łódzkie. Dalej: polityka rachunkowości.

¹⁰⁵ W ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027.

¹⁰⁶ Sygn. FB-III.3124.129.2023

¹⁰⁷ Tj. m.in.: zestawienia obrotów i sald dla kont syntetycznych za okres od początku roku do dnia sporządzenia sprawozdania, potwierdzenia stanu środków pieniężnych na rachunkach bankowych na dzień sporządzenia sprawozdania, zestawienia zobowiązań na dzień sporządzenia sprawozdania wygenerowanego z systemu FK i potwierdzonego podpisem kwalifikowanym przez Głównego Księgowego Urzędu, zestawienia należności na dzień sporządzenia sprawozdania wygenerowanego z systemu FK i potwierdzonego podpisem kwalifikowanym przez Głównego Księgowego Urzędu.

¹⁰⁸ Tj. do dnia 20 marca 2024 r.

¹⁰⁹ Z czego cztery zakończyły się w 2023 r.

¹¹⁰ Dotyczy kontroli przeprowadzonej w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Łodzi.

¹¹¹ Sporządzonym w dniu 6 lutego 2024 r.

- w kol. 6 „Plan (po zmianach)” wykazano łącznie 142 929,9 tys. zł natomiast w ewidencji księgowej¹¹² na koncie 980 „Plan finansowy wydatków budżetowych” ujęto plan w wysokości 142 933,9 tys. zł (różnica 4,0 tys. zł); Główna Księgowa Urzędu wyjaśniła, że plan finansowy wykazany w sprawozdaniu rocznym jest zgodny z faktyczną wysokością planu, a błąd powstał w zapisach księgowych. W dniu 14 lutego 2024 r. skorygowano zapisy księgowe na koncie 980.
- w kol. 9 „Zobowiązania według stanu na koniec okresu sprawozdawczego – ogółem” wykazano zobowiązania w wysokości 7 276,1 tys. zł podczas gdy z ewidencji księgowej suma¹¹³ zobowiązań wynosiła 7 290,7 tys. zł, tj. o 14,6 tys. zł więcej; Główna Księgowa Urzędu wyjaśniła, że w wyniku błędu przy ręcznym wprowadzaniu kwot do dokumentu pomocniczego sporządzanego na potrzeby sprawozdania wykasowano jedną pozycję i tym samym przy ręcznym wprowadzaniu do sprawozdania Rb-28 błąd ten powielono. Główna Księgowa w swoich wyjaśnieniach wskazała, że system księgowy nie generuje automatycznie kwot zobowiązań i tym samym stwarza możliwość popełniania takich błędów.
- w dziale 750 rozdziale 75081 paragrafie 4010, plan finansowy (po zmianach) zapewniał wydatkowanie środków do kwoty 6 388,9 tys. zł podczas gdy wydatkowano 6 394,3 tys. zł, tj. o 5,4 tys. zł więcej. Dyrektor Generalny wyjaśniła, że dokonując analizy wolnych środków w miesiącu grudniu 2023 r., przeznaczonych na wypłatę wynagrodzeń, wzięto pod uwagę koszty i przewidywane wykonanie do końca roku i błędnie założono, że koszty wynagrodzeń i wydatki w poprzednich miesiącach były takie same.

(akta kontroli str. 3828-3982, 6831-6856, 7094-7121, 7138-7149,
7172-7173)

W ślad za złożonymi wyjaśnieniami Głównej Księgowej Urzędu, w dniu 28 lutego 2024 r. ŁUW sporządziło korektę sprawozdania rocznego Rb-28. W sprawozdaniu zmieniono wysokość zobowiązań wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego do łącznej wysokości 7 290,7 tys. zł, która była zgodna z zestawieniem obrotów i sald będącym podstawą do sporządzenia sprawozdania w pierwotnym terminie.

NIK zauważa, że na dzień zakończenia kontroli¹¹⁴ w sprawozdaniu Rb-28 rocznym za 2023 r. oraz w sprawozdaniu RB-BZ1 łączna wysokość planu finansowego (po zmianach) oraz wykonania wydatków¹¹⁵ w zakresie budżetu państwa były tożsame i wyniosły odpowiednio: 142 929,9 tys. zł, 139 034,1 tys. zł. natomiast łączna wysokość zobowiązań wykazana w korekcie sprawozdania Rb-28 w wysokości 7 290,7 tys. zł była niezgodna z analogiczną pozycją korekty¹¹⁶ sprawozdania RB-BZ1, gdzie wykazano zobowiązania w wysokości 7 102,5 tys. zł. W sytuacji wprowadzenia w okresie od 28 lutego do 11 marca 2024 r. do ksiąg rachunkowych dodatkowych zapisów księgowych rzutujących na wysokość zobowiązań jednostki, wraz z korektą sprawozdania RB-BZ1, ŁUW powinien sporządzić również ponowną korektę sprawozdania Rb-28. Wysokość zobowiązań wynikająca z ksiąg rachunkowych powinna być spójna zarówno z RB-BZ1 jak i Rb-28 rocznym. W świetle powyższego łączne sprawozdanie Rb-28 za 2023 r. dysponenta części 85/10 – województwo łódzkie na dzień zakończenia czynności kontrolnych zawierało dane w zakresie zobowiązań¹¹⁷ niezgodne w tej pozycji ze sprawozdaniem łącznym RB-BZ1¹¹⁸.

¹¹² Zestawienie dla kont pozabilansowych za m-c grudzień 2023 r. – FKWydatki – wydruk sporządzony na dzień 08 lutego 2024 r.

¹¹³ Suma zobowiązań kont: 201 (448,9 tys. zł), 229 (1 093,0 tys. zł), 231 (5 718,3 tys. zł), 240 (30,5 tys. zł).

¹¹⁴ Tj. 2 kwietnia 2024 r.

¹¹⁵ Kwota wykonania wydatków odpowiadała wysokości zaangażowania.

¹¹⁶ Sporządzonej w dniu 11 marca 2024 r.

¹¹⁷ W wysokości łącznej: 34 732,7 tys. zł.

¹¹⁸ Wysokość zobowiązań w RB-BZ1 łącznym za 2023 r. wyniosła 34 544,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 7057-7072, 7138-7161)

- b) Rb-28 za październik 2023 r. w kol.7 „Zaangażowanie” wykazano łączne zaangażowanie w wysokości 119 397,3 tys. zł natomiast ewidencja księgową¹¹⁹ wykazywała na koncie 998 wartość 119 397,5 tys. zł, tj. o 0,2 tys. zł więcej.

Główna Księgową Urzędu wyjaśniła, że w sprawozdaniu Rb-28 za październik 2023 r. ujęto zaangażowanie we właściwej wysokości, a przyczyną wystąpienia różnicy pomiędzy sprawozdaniem a zestawieniem obrotów i sald za ten okres w wysokości 0,2 tys. zł był błąd pracownika. Z dokumentacji osoby weryfikującej salda oraz zestawienia obrotów i sald dla kont pozabilansowych za październik 2023 r. sporządzonego w dniu 10 listopada 2023 r. wynikało zaangażowanie w wysokości 119 397,3 tys. zł natomiast zestawienie sporządzone na dzień przekazania dokumentacji do kontroli wykazywało zaangażowanie w wysokości 119 397,5 tys. zł. Kwota 0,2 tys. zł wynikała z dokumentu PK, które powinno być zaksięgowane w dniu 17 listopada 2023 r., a omyłkowo zostało wprowadzone pod datą 17 października 2023 r.

(akta kontroli str. 6666-6681, 6687-6695, 7094-7102)

NIK zauważa, że system finansowo-księgowy powinien uniemożliwić księgowania dowodu księgowego do zamkniętego okresu sprawozdawczego.

W zakresie całej nieprawidłowości Dyrektor Generalny Urzędu wyjaśniła, że w ostatnim czasie Oddział Wydatków Urzędu boryka się z dużymi brakami kadrowymi¹²⁰, w konsekwencji czego służby finansowo-księgowe nie są w stanie dokonać wystarczającej weryfikacji sprawozdań w wymaganym czasie. Ponadto wyjaśniła, że dysponent III stopnia posiada program finansowo-księgowy zdecydowanie niedostosowany do potrzeb jednostki. W sprawozdaniach Rb-28, nie generuje on bowiem automatycznie, wartości w kolumnie „Zobowiązania według stanu na koniec okresu sprawozdawczego”. Wartości te są wprowadzane ręcznie, co obarczone jest ryzykiem popełnienia błędu. Poza tym, jakkolwiek program finansowo-księgowy generuje dane w kolumnie „Zaangażowanie”, dane te muszą być uprzednio wyliczone poza programem i wprowadzone na koniec każdego okresu sprawozdawczego przez pracowników Oddziału Wydatków Urzędu, ponieważ program nie generuje automatycznie zaangażowania, na podstawie uprzednio wprowadzonych dokumentów. Konieczność dokonania ww. czynności powoduje, że pracownicy dysponują mniejszą ilością czasu, na zweryfikowanie danych zawartych w formularzu sprawozdawczym.

Odnosząc się do podejmowanych działań nadzorczych mających na celu zapobieganie błędom przy sporządzaniu sprawozdań Dyrektor Generalny Urzędu wyjaśniła, że podjęto działania mające na celu zmianę programu finansowo-księgowego, na bardziej nowoczesny i dostosowany do potrzeb tutejszej jednostki. Ponadto wskazała, że ŁUW prowadzi aktualnie nabory na wolne stanowiska w Oddziale Wydatków Urzędu, w ramach których poszukiwane są osoby z doświadczeniem w przygotowaniu/sporządzaniu sprawozdań budżetowych oraz trwają prace nad stworzeniem wewnętrznych procedur w zakresie sporządzania sprawozdań.

(akta kontroli str. 3828-3982)

NIK zauważa, że zadaniem kierownika jednostki jest zapewnienie takiej obsady kadrowej, by było możliwe wypełnienie obowiązków nałożonych przepisami prawa¹²¹.

- 2) Sporządzone przez dysponenta III stopnia (ŁUW) w dniu 19 lutego 2024 r. sprawozdanie z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków

¹¹⁹ Zestawienie dla kont pozabilansowych za m-c październik 2023 r. – FKWydatki wygenerowane w dniu 26 stycznia 2024 r.

¹²⁰ Wakaty, długotrwałe nieobecności oraz brak doświadczonych pracowników – większość pracowników pracuje w ŁUW w Łodzi poniżej 1 roku.

¹²¹ Na podstawie cz. II.A ust. 2 i 3 komunikatu Ministra Finansów nr 23 z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych.

europiejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) za 2023 r. nie odzwierciedlało stanu faktycznego. Sprawozdanie w zakresie: planu według ustawy budżetowej, planu po zmianach, wykonania oraz w zakresie zobowiązań zawierało wartości zerowe podczas gdy zgodnie z ustawą budżetową łączny plan wynosił 131 058,0 tys. zł, plan po zmianach 143 216,2 tys. zł, wykonanie 139 309,6 tys. zł, a zobowiązania 7 102,5 tys. zł¹²². Zgodnie z § 10 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym z dnia 28 grudnia 2011 r.¹²³, kierownicy jednostek sporządzają sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Kwoty wydatków/kosztów wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych tych jednostek.

(akta kontroli str. 7044-7072, 7122-7137, 7150-7161)

Dyrektor Generalny wyjaśniła, że powyższe spowodowane było problemami technicznymi, uniemożliwiającymi prawidłowe wygenerowanie sprawozdania, a w dniu 11 marca 2024 r. została sporządzona korekta sprawozdania¹²⁴.

(akta kontroli str. 3828-4029)

NIK wskazuje, że z załączonej do wyjaśnień dokumentacji wynikało, że dopiero w dniach 26-28 lutego 2024, tj. po siedmiu dniach od sporządzenia sprawozdania „zerowego” podjęto za pośrednictwem poczty elektronicznej, korespondencję z administratorem programu księgowego, która dotyczyła możliwości eksportu sprawozdania RB-BZ1 z programu finansowo-księgowego do pliku TrezorBZ. Zdaniem NIK, w związku z ułomnościami systemu finansowo-księgowego, o których mowa w wyjaśnieniach powyżej, jednostka powinna odpowiednio wcześniej opracować sprawozdanie, aby uniknąć konieczności przekazywania zerowego sprawozdania dla zachowania terminowości wynikających z przepisów.

- 3) W pkt. 1.9 obowiązującego w Urzędzie zarządzenia w sprawie zasad i procedur BPKiB wskazano, że sprawozdania budżetowe Rb-28UE oraz Rb-28 Programy przekazywane są w systemie EZD. Powyższe było niezgodne z § 11 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej zgodnie z którym sprawozdania te przekazuje się w Informatycznym Systemie Obsługi Budżetu Państwa TREZOR.

Dyrektor Generalny wyjaśniła, że zostały podjęte prace mające na celu opracowanie nowych zasad i procedur realizacji zadań służb finansowo – księgowych ŁUW – dysponenta III stopnia, w których m.in. dostosowano, do obecnych wymogów, procedury dotyczące przekazywania sprawozdań Rb-28UE i Rb-28 Programy, jednakże z uwagi na trudną sytuację kadrową BPKiB w 2023 r. nie zdołano wprowadzić nowych procedur w formie zarządzenia Dyrektora Generalnego Urzędu. Obecnie, z uwagi na planowaną w bieżącym roku zmianę programu finansowo-księgowego, ww. projekt będzie wymagał dalszych prac dostosowawczych.

(akta kontroli str. 3828-3982, 7172-7173)

- 4) Obowiązująca w ŁUW polityka rachunkowości była niedostosowana do faktycznie występujących operacji w zakresie przekazywania środków z budżetu państwa na wydzielony rachunek bankowy dotyczący finansowania programów europejskich. W 2023 r. w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027¹²⁵ ŁUW przekazał środki w wys. 58,4 tys. zł z rachunku bieżącego jednostki (wydatków) na rachunek pomocniczy środków europejskich celem dokonania płatności za wydatki w rozdziałach: 75011 (paragrafy 4019,

¹²² Wysokość zobowiązań określona na podstawie zestawienia obrotów i sald sporządzonego na dzień 02 kwietnia 2024 r. oraz na podstawie RB-BZ1 roczne (korekta z dnia 11 marca 2024 r.). Zgodnie z ostatnią wersją sprawozdania Rb-28 rocznego (korekta z dnia 28 lutego 2024 r.) zobowiązania ogółem na koniec okresu sprawozdawczego wynosiły 7 290,7 tys. zł.

¹²³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1731.

¹²⁴ Będąca podstawą do sporządzenia sprawozdania RB-BZ1 łącznego dysponenta części.

¹²⁵ W ramach którego realizowane były dwa projekty pn. „Opieka nad dziećmi do lat 3 – program Maluch +” oraz „Profesjonalne wsparcie w zakresie wdrażania przepisów ustawy o ekonomii społecznej”.

4029, 4119, 4129) oraz 85516 (paragrafy 4029, 4119, 4129) finansowane z budżetu państwa na 2023 r. W ewidencji księgowej, ŁUW ujmował przekazanie środków z rachunku bieżącego jednostki (wydatków) na rachunek pomocniczy środków europejskich zapisem: Wn 138 „Rachunek środków europejskich” / Ma 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”. Taki sposób ewidencji jest niezgodny z opisem konta 138 ujętym w § 87. 3. polityki rachunkowości ŁUW, zgodnie z którym po stronie Wn konta 138 ujmuje się w szczególności wpływy środków pieniężnych w korespondencji z kontem 227 (...), zaś zgodnie z § 94.3 po stronie Ma konta 223 ujmuje się w szczególności okresowe wpływy środków pieniężnych otrzymanych na pokrycie wydatków budżetowych, w tym wydatków budżetu państwa w ramach współfinansowania programów i projektów realizowanych ze środków europejskich, w korespondencji z kontem 130.

W sprawozdaniu Rb-28 wykazywano wydatki ujęte po stronie Ma konta 130 „Rachunek bieżący jednostki”/analitka rachunek wydatków (saldami kont analitycznych konta 130/Wydatki w szczególności działań, rozdział, paragraf) oraz wydatki po stronie Ma konta 138 „Rachunek środków europejskich” w analityce 138-2 („rachunek środków budżetowych-współfinansowanie”).

Dyrektor Generalny wyjaśniła, że ww. środki zaewidencjonowano na koncie 138 (Wn) w korespondencji z kontem 223 (Ma), gdyż środki te nie dotyczyły wydatków z budżetu środków europejskich, tylko wydatków budżetu państwa z tytułu współfinansowania, wydatkowanych za pośrednictwem rachunku pomocniczego do obsługi środków europejskich. Kwota nie została zaewidencjonowana na koncie 227, gdyż zgodnie z polityką rachunkowości ŁUW konto to służy do „ewidencji i rozliczeń wydatków z budżetu środków europejskich ujętych w planie wydatków środków europejskich”. Powyższa kwota nie była ujęta w budżecie środków europejskich, tylko w budżecie państwa.

(akta kontroli str. 3828-4029, 7172-7173)

NIK wskazuje, że złożone wyjaśnienia potwierdzają konieczność dokonania odpowiednich korekt w zapisach obowiązującej polityki rachunkowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że łączne roczne sprawozdania budżetowe dysponenta części 85/10 – województwo łódzkie zostały sporządzone na podstawie sprawozdań jednostkowych, które były sporządzone terminowo oraz co do których NIK nie wnosi zastrzeżeń w zakresie ich prawidłowości i zgodności z ewidencją księgową w dacie ich sporządzenia lub dokonania korekty. Najwyższa Izba Kontroli nie może potwierdzić jednak prawidłowości sporządzenia sprawozdań łącznych Rb-28 i Rb-BZ1, gdyż wykazane w tych sprawozdaniach kwoty zobowiązań są różne, zatem sprawozdania łączne nie przedstawiają spójnej i prawidłowej informacji o stanie zobowiązań budżetowych na koniec roku 2023 r. Przyczyną tego stanu jest fakt, że sprawozdania Rb-28 i Rb-BZ1 były sporządzone (skorygowane) w różnych datach, a jednostka kontrolowana nie sporządziła korekty sprawozdań tak, by możliwe było na podstawie tych sprawozdań ustalenie wiarygodnej kwoty zobowiązań na koniec roku 2023.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie roczne sprawozdania jednostkowe oraz w zakresie operacji finansowych (Rb-Z) dysponenta części 85/10 – województwo łódzkie. Opisowo zaopiniowano sprawozdania budżetowe jednostkowe i w zakresie operacji finansowych (Rb-Z) sporządzane przez ŁUW (dysponenta III stopnia). Na obniżenie oceny miało wpływ:

- przekazanie w pierwotnym terminie do dysponenta części sprawozdania RB-BZ1 z zerowymi wartościami, przy czym korekta sprawozdania sporządzona została w wyniku ustaleń kontroli, zatem sprawozdanie Rb-BZ1 NIK opiniuje negatywnie;
- nierzetelnie sporządzone sprawozdanie Rb-28 roczne za 2023 r., które było niespójne z ewidencją księgową w pozycjach: „Plan (po zmianach)” o kwotę 4,0 tys. zł oraz „Zobowiązania według stanu na koniec okresu sprawozdawczego –

ogółem” o 14,6 tys. zł, przy czym ocena została obniżona ze względu na liczbę i charakter nieprawidłowości.

Pozostałe badane sprawozdania, NIK opiniuje pozytywnie. Nieprawidłowości stwierdzone w zakresie: procedur wewnętrznych zawierających nieaktualne sposoby przekazywania sprawozdań Rb-28UE i Rb-28 Programy oraz dostosowania polityki rachunkowości do operacji związanych z przekazywaniem środków krajowych na rachunek pomocniczy do środków europejskich, miały charakter formalny.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

Najwyższa Izba kontroli zwraca uwagę na konieczność:

1. Podejmowania terminowych działań w zakresie analizy ściągłości należności oraz ustalania wysokości zaległości;
2. Podjęcia stosownych działań celem zapewnienia weryfikacji dokumentacji źródłowej stanowiącej podstawę naliczenia jak i przekazywania środków z dotacji beneficjentom;
3. Wzmocnienie systemu kontroli zarządczej w odniesieniu do sprawozdawczości.
4. Wzmocnienia nadzoru nad weryfikacją dokumentacji składanej przez podmioty lecznicze, stanowiącej podstawę wypłaty dodatków do wynagrodzenia dla kierowników specjalizacji.

Wnioski

Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Złożenie korekty sprawozdania rocznego Rb-28 za 2023 r. w zakresie zobowiązań.
2. Złożenie korekty sprawozdania o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w Łódzkim Urzędzie Wojewódzkim Rb-70 za okres sprawozdawczy do końca IV kwartału 2023 r.
3. Uaktualnienie zarządzenia w sprawie zasad i procedur BPKiB w ŁUW.
4. Uaktualnienie polityki rachunkowości w ŁUW.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie¹²⁶ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora jednostki organizacyjnej Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 15 kwietnia 2024 r.

¹²⁶ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
p.o. Dyrektor
Piotr Walczak

.....
/podpisano elektronicznie/

Maciej Kończalik
główny specjalista kp.

.....
/podpisano elektronicznie/

Magdalena Walicka- Bąk
główny specjalista kp.

.....
/podpisano elektronicznie/

Zuzanna Sieradzka
główny specjalista kp.

.....
/podpisano elektronicznie/